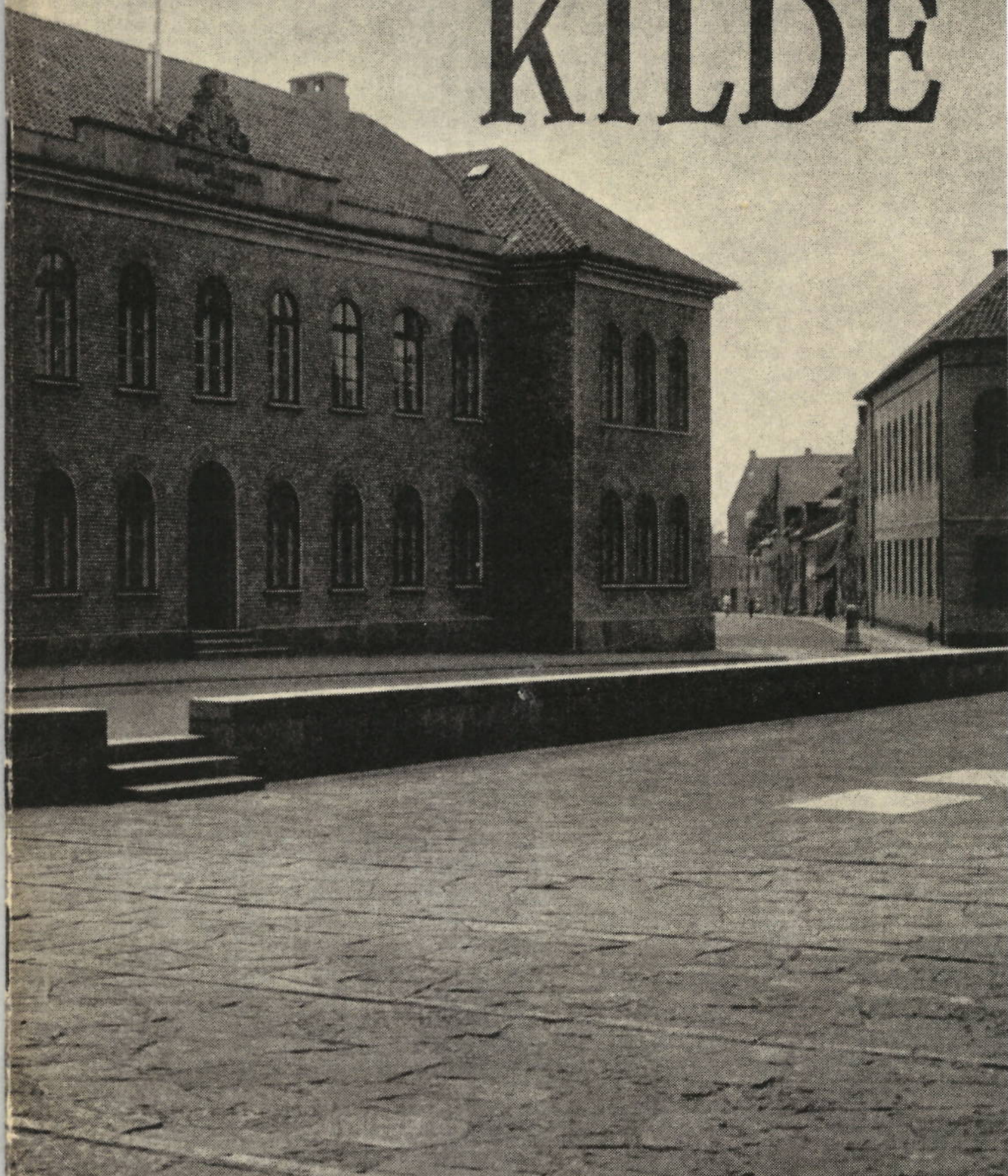

ROARS KILDE

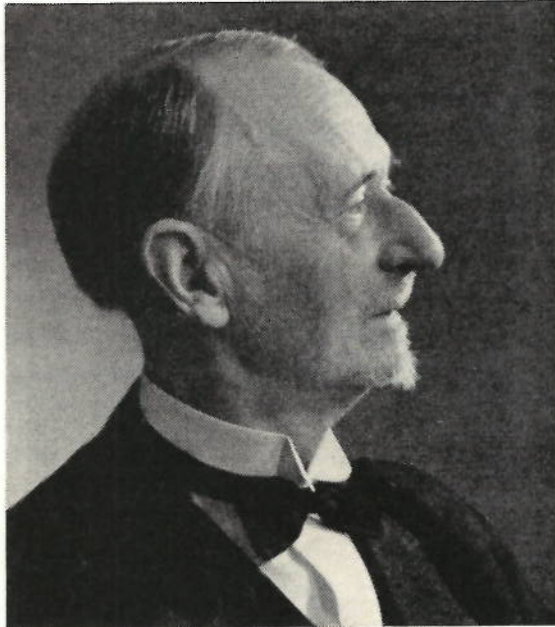
ÅRSSKRIFT FOR ROSKILDENSER-SAMFUNDET

Nr. 38 - OKTOBER - 1956

ROARS KILDE

ÅRSSKRIFT FOR ROSKILDENSER-SAMFUNDET
Nr. 38 — OKTOBER — 1956

POVL ENGELSTOFT

Venlig hilsen

Deres Venner

Poul Engelstoft

I år fylder Roskildenser-Samfundet 40 — og redaktør, cand. mag. Poul Engelstoft 80.

Når jeg nævner de to ting samtidigt er det, fordi Engelstofts navn er uløseligt forbundet med Roskildenser-Samfundet. Til orientering for de få, som ikke véd, hvilket arbejde Poul Engelstoft udfører for foreningen, skal jeg oplyse, at det er ham, der er skyld i, at alle jubilarer hvert år bliver indbudt til rustefesten i Roskilde. De bliver støvet op i hver en krog af landet — ja, sågar i verdens fjer-

reste afkroge — og den fuldstændige liste bliver tilsendt bestyrelsen, som derefter kun har at sende indbydelserne ud. Er man jubilar, kan man vente at få et brev fra Poul Engelstoft med en forespørgsel om adresse eller en gammel skolekommerats nuværende opholdssted. Brevet er skrevet med Engelstofts karakteristiske håndskrift — som hosstående prøve viser — og den er ikke altid lige let at tyde. Men man kan nu sige om den, hvad man vil: Det er i hvert fald en ualmindelig sikker skrift af en mand i den alder.

Jubilarlisten er nærmest et begreb inden for Roskildenser-Samfundets bestyrelse, og den er et klenodie for redaktøren. Når den foreligger, har man mest lyst til at lægge dette værdifulde manuskript i sin bankbox, for at der endelig ikke skal ske det noget, før den dag man skal bruge det enten til indbydelserne eller bladet. Det har samtlige redaktører af „Roars Kilde“ følt, men heldigvis er det kun gået galt for een af dem — dog med en lykkelig slutning. Et år skete det nemlig, at listen forsvandt sporløst i redaktørens hjem. Alle i familien blev mistænkt, og alle blev sat til at lede højt og lavt. Husets unge søn blev sågar sendt af sted for at lede i nedfaldsskakten, hvor han ikke opnåede andet end at få en ladning affald i hovedet. Langt om længe kom listen dog til syne ved flytningen af en reol, og redaktøren åndede lettet op. Det ville ikke have været morsomt, hvis den var forsvundet helt, men Poul Engelstoft var sikkert trådt hjælpende til igen, som det elskværdige menneske han er.

Når Poul Engelstoft engang nedlægger hvervet, bliver det meget svært at finde en stedfortræder, men det sker forhåbentlig ikke foreløbig. Der skal blot i år være en særlig tak til ham her i bladet for det store arbejde, han gør for foreningen — samt et hjertelig tillykke med de 80 år. Redaktøren.

FYRRETYVE ÅR

1916 — 28. oktober — 1956

Det konstituerende Møde til Stiftelse af „Roskildenser-Samfundet“ afholdes i Roskilde
Lørdag den 28. ds.

Man samles Kl. 2¼ prc. i Skolegaarden, hvorpaa Mødet med Rektors Tilladelse
finder Sted i Solennitetssalen.

Efter Mødet vil der evtl. blive Lejlighed til at bese Domkirken m. m. — Kl. 5½
Middag paa „Hotel Prinsen“ à 4 Kr. pr. Kuvert (Fisk, Steg, Dessert, Rødvin, Kaffe).
De, der maatte ønske at deltage i denne, bedes melde sig til Herredsfuldmægtig *Johann-*
sen, Roskilde, senest Torsdag d. 26. ds.

Roskilde, d. 20. Oktbr. 1916.

Komitéen.

Da Roskildenser-Samfundet i 1941 kunne fejre sit 25-års jubilæum, blev der her i "Roars Kilde" givet en oversigt over vor skoleforenings udvikling gennem de første 25 år. Selvom bestyrelsen har besluttet at vente med at jubilere, til vi om 10 år runder det halvt-hundrede, kan der måske være grund til nu at føre vort samfunds historie a jour — ikke mindst, fordi disse sidste 15 år har været afgørende for dets fremtidige trivsel.

* * *

De første 25 år var det ganske naturligt Roskildenser-Samfundets økonomiske konsolidering og fastlæggelsen af rammerne for foreningens virksomhed, der kom i første række.

Ret hurtigt skabtes der en tradition med hensyn til sammenkomsternes antal og karakter, og denne tradition blev kun sjældent brudt i de første 25 år. Der holdtes "stiftelsesfest" hver efterår i til-

knytning til generalforsamlingerne i Roskilde. Hertil kom snart "Københavns-aftenerne" i marts-april og "rusgilderne" på translokationsdagen i Roskilde. Til de sidstnævnte blev årets dimittender fra Katedralskolen samt dennes lærere med rektor i spidsen inviteret — igennem mange år som næstformanden, lensgreve Ahlefeldts gæster, mens fra 1931 jubilarerne (25-, 40- og 50-års studenter og realister) var æresgæster ved stiftelsesfesterne. "Københavns-aftenerne", der fortrinsvis var beregnet for den studerende ungdom, indlededes som regel med kunstnerisk underholdning, hvorefter der var dans.

Fra 1922 udkom samfundets medlemsblad "Roars Kilde" — i begyndelsen som et beskedent lille hefte, der udsendes noget uregelmæssigt, eftersom der var råd og stof, senere som et stateligt årsskrift, der udkom om efteråret umiddelbart før generalforsamlingen.

I 1925 trådte studie- og understøttel-

sesfonden, der længe havde været under forberedelse, i virksomhed og fik hurtigt brug for sine midler, der fortrinsvis benyttedes til billige studielån. Takket være mange små og store gaver voksede fondens kapital stadig, så den altid kunne imødekomme de krav, som stillede til den. Lånene er blevet forrentet og afdraget prompte, så der ingen tab har været at notere.

Roskildenser-Samfundet tog også andre opgaver op, uddelte hvert år legater og gymnastikpræmier til skolens elever og støttede på anden vis skolens arbejde. Det blev desuden besluttet at tage initiativ til, at Roskilde Katedralskoles historie blev skrevet og udgivet. Da reguleringen af domkirkepladsen vakte stærk diskussion, gik samfundet aktivt ind for kampen mod muren; men nu er det sikkert kun de ældste blandt medlemmerne, der husker "mur-sagen" — og muren står stadig.

Foreningslivet var dog det væsentlige, og der blev gjort flere forsøg på at variere sammenkomsternes karakter, f. eks. afholdtes et år en skovtur til Boserup, og der blev forsøgsvis spillet amatørkomedie af samfundets medlemmer, første gang i 1925, da en "Roskildenser-revy" af Carl Holger (Carl Muusmann og Holger Rørdam) opførtes på "Prinsen"s scene under stiftelsesfesten. Ved 10-års jubilæet det følgende år arrangeredes en "co-optimistisk" revy-underholdning på Wivex, og i foråret 1933 spillede i Handels- og Kontoristforeningen en lille vaudeville af Muusmann: "Hans og Trine i Trægården". Men et forsøg på at få dannet en "dramatisk klub" indenfor R.-S. mislykkedes dengang.

I 1924 fik Roskildenser-Samfundet på Knud Michelsens initiativ sit eget banner, der siden har været samlingsmærke ved vore fester.

Medlemstallet var i jubilæumsåret nået op på godt 800, og dets samlede midler beløb sig til ca. 46.000 kroner.

* * *

De sidste 15 år kan først og fremmest karakteriseres ved den foryngelse, Roskildenser-Samfundet har undergået. For medlemmernes vedkommende er der jo en naturlig afgang indenfor de ældre årgange samtidig med, at skolens vækst og de store afgangshold har medført en stigende tilgang af unge medlemmer. Rusingilderne i Ahlefeldts tid bidrog stærkt til, at dimittenderne straks indmeldte sig i R.-S.; da de ophørte efter hans død, og efter at skolen selv var begyndt at holde konkurrerende fester, dalede tilgangen af unge kendeligt. Invitationen af jubilarerne har dog også medført mange indmeldelser fra disse ældre årgange. Men sammenligner man medlemsfortegnelserne fra den første tid og fra de senere år, er det iøjnespringende, hvor dominerende de yngre årgange er blevet.

Også indenfor bestyrelsen skete der en tilsvarende forskydning. I erkendelse af, at det gjaldt om stadig at have kontakt med ungdommen, blev det i 1939 vedtaget at udvide bestyrelsen med to medlemmer, der til enhver tid skulle være under 30 år. De første repræsentanter for ungdommen i bestyrelsen var stud. med. Herbert Hansen (nu reserve-læge) og journalist, frk. Kate Nors (nu fru Heilbo). Siden har stud. jur. Niels Chr. Nebelong (nu cand. jur. og Roskildenser-Samfundets sekretær), stud.

mag. Helge Andersen (nu cand. mag. og adjunkt i Thisted), stud. mag. Kirsten Budtz-Olsen (nu fru Freil) og stud. jur. Mogens Røest-Hansen repræsenteret ungdommen i bestyrelsen.

Samtidig er det tyndet ud mellem de gamle indenfor bestyrelsen. Allerede i 1936 var den første af Roskildenser-Samfundets stiftere, foreningens mangeårige sekretær, sagfører Knud Johannsen gået bort. I 1940 fulgte to andre af stifterne, toldinspektør Frans Bang og rektor Jakob Krarup, efter. Og i 1945 mistede Roskildenser-Samfundet sin første formand, der lige siden stiftelsen havde været foreningens selvskrevne leder, kammerherre Waldemar Oxholm, den sidste af de fire mænd, der havde taget initiativet til stiftelsen af vor skoleforening. Han efterfulgtes af næstformanden, lensgreve Frits Ahlefeldt, der dog kun overlevede sin forgænger i to år. I 1947 blev direktør H. Sprechler formand, og ham beholder vi forhåbentlig adskillige år endnu.

I 1953 døde Roskildenser-Samfundets tidligere kasserer, overlæge A. Sjøberg, som indtil det sidste trofast var mødt op til alle vore generalforsamlinger og fester, og som ved store gaver til understøttelsesfonden havde "betalt af på sin gæld", som han udtrykte det. Og i 1955 mistede bestyrelsen indenfor to måneder to af sine mangeårige medlemmer: Kassereren, lektor Werner og næstformanden, fabrikant Knud Michelsen. Landsretssagfører Emil Fryd og grosserer A. Melby, der henholdsvis som sekretær og organisator af understøttelsesfonden og som formand for forretningsudvalget og arrangør af "Københavns-aftenerne" hver især havde ydet deres store indsats

i foreningens liv, var i 1946 og 1950 udtrådt af bestyrelsen.

Tilbage af "de gamle" er nu kun formanden og undertegnede. Rønø og Aage W. Petersen hører til "de ældre". I øvrigt er det et ret ungdommeligt selskab, der ved bestyrelsesmøderne samles om konferencebordet i "Hafnia". Medlemmerne kan selv overbevise sig derom ved at studere fortegnelsen over bestyrelsens medlemmer i den nylig udsendte medlemsliste, hvor hver enkelts alder ganske vist ikke er opgivet — men dog antydning ved afgangsåret.

* * *

Men hvis det kun var i henseende til gennemsnitsalder, at Roskildenser-Samfundet havde forynget sig, var der intet at prale af. Vigtigere er det, at foreningen samtidig har røbet en indre vitalitet, der har ført den frelst over alle kriser og gjort frygten for stagnation til skamme.

Det er ikke, fordi "Roskildenser-Samfundets aktører" står mit hjerte nærmest, at jeg først nævner denne side af foreningens virksomhed, men fordi jeg ser det som et tegn på sundhed og trivsel, når en forening går over til at være selvforsynende, hvad kunstnerisk underholdning angår. Og så er det ikke noget, bestyrelsen har sat i gang. Det var en kreds af medlemmer, der selv fandt på at glæde deres kammerater ved at spille komedie.

Det begyndte i foråret 1943 — midt i den mørkeste besættelsestid — med Jørgen Andersen-Rosendals muntre spex "Guderne ser", fortsatte med opførelsen af "Sganarells rejse til filosofiens land" og den "improviserede" kabaretforestilling "Der kan ske så meget". Så kom

Lise Nørugaards fantasifulde spex "Roars drøm" og "Rolf Krage søger mage" samt den herlige "Hamlet"-parodi. Kun et enkelt år har amatørerne måttet melde pas og overlade podiet til en sangerinde og en tryllekunstner; et andet år kom "Gøglervognen" til Roskilde med en lang række lokale optrædende. Sidst har vi haft en serie "Klassikeropførelser" med værker af Wied, Holberg og H. C. Andersen (og mig, sagde katten). Forhåbentlig får vi snart et spex eller en revy igen, og forhåbentlig bliver det de helt unge, der denne gang fornyer genren, så de veltjente veteraner blandt aktørerne, ikke mindst deres inspirerende og utrættelige instruktør gennem mange år, Holger Nielsen, kan få lov til at hvile på laurbærrerne.

Ved hjælp af aktørernes fornøjelige forestillinger blev der længe holdt liv i "Københavns-aftenerne"; men efterhånden blev det klart for bestyrelsen, at man ville kunne påregne større tilslutning til disse aftener ved at henlægge dem til Roskilde, hvor man havde den helt rigtige ramme til dem i "Prinsen"s festlige sal, og hvor både scene og selskabslokaler var mere velegnede end dem, man kunne få i København. Her kunne vi også påregne større interesse fra pressens side og være sikre på et oplagt og taknemmeligt publikum. Og endelig kunne det gøres billigere, så disse aftener gav overskud i stedet for underskud.

Samtidig fandt der en omlægning af de øvrige sammenkomster sted. Ved velvillig imødekommenhed fra rektor Foghs siden har vi kunnet genoplive "rusgilderne" på translokationsdagen, og til disse Sankt-Hans-fester har der ikke blot været

øget deltagelse af dimittenderne, som det var lidt svært at få samlet om efteråret, men også af jubilarene, der nu genoplever deres egen ungdoms store sommerfest sammen med det yngste kuld fra den gamle skole. I stedet for efterårets stiftelsesfest, der var ved at stivne i tradition og drukne i kedsommelighed, har vi nu fået en uformel sammenkomst i København, hvor de unge kan få lejlighed til at danse. Også den første af disse, der i fjor blev afholdt i Studenterforeningen, havde god tilslutning og var præget af udmærket stemning.

* * *

Også på andre områder har det friske initiativ gjort sig gældende.

Studie- og understøttelsesfonden yder nu ikke blot lån til studerende, der har bestået første del, men efter en generalforsamlingsbeslutning af 1953 kan der også i de første studieår ydes lån på indtil 2000 kr. til indtil tre ansøgere årligt, af hvem det blot forlanges, at de skal møde med en anbefaling fra skolen. Der er foreløbig stillet et beløb på 18.000 kr. til rådighed for disse nye lån. Det bør nævnes, at rektor Fogh har været en ivrig fortaler for denne reform.

Og så er planerne om "Roskilde Katedralskoles historie" endelig kommet ud over det forberedende stadium, idet et af Roskildenser-Samfundets medlemmer, dr. phil. Ada Bruhn-Hoffmeyer, har påtaget sig at skrive den og allerede er gået i gang med arbejdet. Fonden vedr. skolens historie er ved årlige bidrag fra medlemmerne vokset til mellem 5 og 6.000 kr., men de kan selvfølgelig kun dække de foreløbige udgifter. Bestyrelsen håber imidlertid fra forskellig side at kunne få støtte til værkets udgivelse.

"Roars Kilde" fik under Rønø's udmærkede redaktion i årene fra 1939 til 48 sin ydre form som et interessant og indholdsrigt årsskrift og har siden haft kvindelige redaktører, først Lise Nørsgaard fra 1949 til 53 og derefter Karen Andersen-Rosendal fra 1954, og de har hver på sin vis bidraget til at gøre vort medlemsblad levende og underholdende. Siden 1954 er "Roars Kilde" blevet trykt af Christian Stigaards bogtrykkeri i Roskilde, der ikke blot har vist sig at være fuldt konkurrencedygtigt, hvad pris og kvalitet angår, men har gjort det til en endnu smukkere og fornemmere tryksag, som vi har al mulig grund til at være stolte af.

Bestyrelsen bestræber sig efter bedste evne på at gøre Roskildenser-Samfundet til en levende og virksom forening. Men yderligere initiativ fra medlemmernes side vil være meget velkommen.

Det er f. eks. tanken, at sammenkomsterne i København hvert år skal indledes af et foredrag eller af kunstnerisk underholdning. Ved den første af disse sammenkomster havde Jørgen Andersen-Rosendal stillet sin film "På vilde veje i Sydamerika" til disposition for samfundet, hvor den blev forevist af hans søster. Det skulle være underligt, om der ikke blandt Roskildenser-Samfundets medlemmer fandtes adskillige andre, der har en interessant film at forevise, kan holde et fængslende foredrag

eller underholde deres kammerater på anden vis. De må endelig ikke holde sig beskedent tilbage. Og vi må også selv kunne klare musikken til den efterfølgende dans. En god pianist eller endnu bedre: Et helt amatør-jazzband efterlyses herved.

Nye aktører er der hvert år brug for. Hvorfor er der aldrig nogen, der melder sig frivilligt? Og hvem skriver det spex eller den revy, som vi i flere år har søgt med lys og lygte? Frem med talenterne!

Een ting kan i hvert fald hvert eneste medlem hjælpe til med, og det er at forøge medlemstallet. Det er ganske vist nu nået op over 1100, men hvorfor skal vi standse ved dét? Hvis man studerer medlemslisten, vil man sikkert opdage, at altfor få af ens gamle klassekammerater er medlemmer. Måske bryder de sig ikke om at være det — tror de. Men det har ofte vist sig, at der blot skal en opfordring fra en gammel kammerat — eller deltagelse i en enkelt sammenkomst — til for at gøre dem interessererede deri.

Den bedste måde, vi kan fejre 50-års jubilæet på, er at sørge for, at Roskildenser-Samfundet inden den tid er blevet Danmarks største skoleforening.

Og vi har chancerne!

Jørgen Rønø

Morten Porsild

En ejendommelig og højt fortjent personlighed i dansk grønlandsforskning, magister *Morten Porsild*, døde den 30. april 1956, 84 år gammel. Han var medlem af Roskildenser-Samfundet lige fra starten og betalte sit kontingent hvert år, selv om han boede i Grønland det meste af sit liv.

Morten Porsild var husmandssøn fra Sønderjylland, men rejste i en tidlig alder til Roskilde, hvor han tog studentereksamen på Katedralskolen i 1893. Derefter studerede han naturfag med botanik som hovedfag og tog magisterkonferens.

I 1898 rejste han første gang til Grønland og studerede især forholdene på Disko-øen,

men fandt hurtigt ud af, at den eneste rigtige måde at foretage undersøgelser på var ved at slå sig ned deroppe.

Trods stærk modstand herhjemme fra lykkedes det Morten Porsild at få oprettet en arktisk station i nærheden af Godhavn. Han rejste derop med sin kone og sine to sønner og blev der i 40 år.

På denne station, der både har botaniske som zoologiske, meteorologiske og seismografiske opgaver, har Porsild udført et meget betydningsfuldt arbejde. Han tog sig navnlig af floristiske og plantegeografiske problemer, og der foreligger en række afhandlinger fra hans hånd derom. Desuden havde Porsild Grønlands største bogsamling med 70 meter

hylder, et overordentligt nyttigt bibliotek, der har stået til rådighed for mange forskere.

Morten Porsild erhvervede i de 40 år et indgående kendskab til grønlænderne. Han regnedes næsten for en af deres egne og valgtes til medlem af landsrådet for Nordgrønland. En overgang var han tillige medlem af Godhavn kommunalbestyrelse. Han var stærkt interesseret i befolkningens fremgang og selvstændiggørelse og var i perioden efter den

første verdenskrig medlem af Grønlandskommissionen.

Sine sidste år tilbragte Morten Porsild i Brøndbyvester, hvor han boede i et idyllisk, stråtekt bindingsværkshus. Den gamle, elskelige herre med det hvide hår og skæg og iført anorak syntes næsten at høre til i disse omgivelser, selvom han havde levet et langt liv oppe på Danmarks nordligste og koldeste breddegrader.

En 60-års jubilars erindringer

Redaktionen af "Roars Kilde" har været så venlig at henstille til mig om at bidrage til dette års nummer med en lille artikel. Jeg takker for det ærefulde tilbud og skal gerne efterkomme det. Men det er nu ikke uden betænkelighed. Det er jo nemlig således, at da min skoletid lå i årene 1891—1896, er det kun meget gamle erindringer, jeg kan komme med. Nok er det muligt, at en del samtidige — eller omtrent samtidige — vil nikke genkendende til nærværende. Men hvorledes vil de yngre — end-sige de helt unge — reagere på disse "antikviteter"? Ja, de unge kan da i hvert fald sammenligne og fastslå, at såre meget er forandret — og sikkert for det meste vedkommende til det bedre.

I nævnte tidsrum, 1891—1896, havde vi *Krarup* til rektor, populært af os drenge kaldet Marius. Da jeg forlod skolen ved udgangen af IV latinklasse, nåede jeg ikke at få ham til lærer. Men en vis erindring har jeg dog om ham.

De andre lærere — nå ja — de mortuis nil nisi bene. Så lad mig begynde med at sige, at de sikkert alle i deres privatliv var gode danske mænd. To af

dem havde vistnok været frivillige i 1864. Men vil jeg være sandheden tro, må jeg sige, at ikke mange af dem var fremragende hverken til undervisning eller pædagogik. Klø hørte til dagens eller rettere timens orden, hvad enten det så gjaldt numre, vi lavede, eller ganske enkelt manglende kundskaber i lektier. Jo, vi var selv ude om det mange gange. Hvad mener man f. eks. om at anbringe en snebold oppe i loftet lige over lærerens hovede, eller om pulveriseret kridt i blækhuset eller dørhåndtaget gnedet glovarmt med en rem? Duksen skulle passe kakkelovnen, men dukse er som bekendt altid nogle irriterende dydsmønstre, som intet tør, så vi andre måtte komme kastanierne i ilden, når vi skulle have de med spænding imødesete detonationer fra kakkelovnen.

Til gengæld var det heller ikke sjældent, at der i frugttiden stod en kurv med æbler, blommer o. s. v. på katedret. Selvfølgelig sat der uden mindste bagtanke om en lempeligere eksamination!

Vor matematik- og regnelærer var *Chr. Hansen*. Ca. $\frac{3}{4}$ af timen gik han rundt

om bordene, gned hænderne voldsomt mod hinanden og talte ikke sjældent med sig selv. Mod slutningen af timen skulle vi så meddele resultatet af vore opgaver eller regnestykker. Ingen — eller for få — rigtige resulterede ofte i, at vi måtte "spinde tobak". Det vil ganske enkelt sige, at han puttede vort hovede ind mellem sine knæ og trakterede bagdelen med sin stok. Kan det undre nogen, at vi efter tur og evne gemte omtalte stok på de mest mærkværdige steder? Selvfølgelig tudbrølede vi efter sådan en omgang. "Tud, min dreng, det letter sindet", sagde han så. Hvilken sandhed!

Vor fransklærer, *Muusmann*, var, omend på en anden måde, noget for sig. Hans søn, forfatteren Carl Muusmann, var dengang journalist ved et københavnsk dagblad, som ofte på forsiden bragte en humoristisk tegning med vedføjte tekst. Så udspillede følgende farce: Muusmann folder avisen ud, så billedet kan ses af alle i klassen, hvor der opstår en del murrende uro. Muusmann siger med sit yndlingsudtryk: "Vil I tie stille, I fladvorne æsler!" Kort tavshed! Så lyder det — tildels i kor: "Åh, hr. Muusmann, det er vist Deres berømte søn, som har skrevet det dér. Vil De ikke nok læse det for os?" Den kunne han ikke stå for! Timen var reddet. Så fik det gå aldrig så galt med de uregelmæssige verber, som forresten var hovedindholdet af årets franskundervisning.

I historie havde vi *Heise*. Han stak en særdeles velrettet lussing. Krigen mellem romerne og de omboende folk sammenlignede han med slagsmål mellem drengene fra Sct. Jørgensbjerg og drenge fra Skomagergade, Støden o. s. v. Vore

lærebøger var udgivet af Bloch og Thrige. Det værste, vi kunne sige til ham, var: "Det står i bogen, hr. Heise". Så lød det: "Bloch og Thrige, de idioter! Hvis jeg havde dem her, ville jeg slå den ene med den anden." — Oraklet i Delfi var nogle gamle kællinger — eventuelt mænd — som i kulden i bjergene sad over et varmebækken, blev øre i hovedet og rablede noget sludder af sig, som præsterne så udlagde som orakelsvar. Næh, vi skulle ikke lade os imponere!

Vor latinlærer, *Mikkelsen*, var sikkert en meget kundskabsrig mand, men han havde en fejl. Han kunne ikke stikke en ordentlig lussing. Det blev kun til tjatteri, og det respekterede end ikke de mest uvorne drenge. Vi lærte nu godt nok det klassiske sprog, så jeg må give Holberg ret, når han siger: "Jeg vil mere ikke undvære det latin, jeg kan, for 100 rigsdaler".

Tysk lærte vi godt hos *Glahn*, som var en retfærdig og dygtig lærer med en rolig og veltilrettelagt undervisning, så dette: der, die, das, som (atter ifølge Holberg) fast ikke er til at lære i en hel måned, blev siddende i hjernen. Det var iøvrigt Glahn, som definerede karakteren tg således: temmelig godt — det betyder aldeles ikke rent skidt.

Vort æresmedlem, lektor *Schoustrup*, underviste i græsk. Efter IV kl. eksamen skulle jeg til søs, hvilket jeg ikke havde betroet nogen kammerat, men Schoustrup havde fået det at vide, og siden sagde han i regelen til mig: Vi sømænd. Han havde en lystbåd paa fjorden! Med Schoustrup — den eneste af mine lærere, som endnu er i live i en alder af 96 år — har jeg på vore sammenkomster i Roskildenser-

Samfundet opfrisket mange muntre episoder fra skoletiden.

Et af de sidste år i min skoletid kom *Hauch* til den skole, han senere blev rektor for. Han medbragte — syntes jeg da — et friskt pust fra en anden atmosfære — og en del smukke døtre. Men det er nu en anden historie! Senere fik vi endnu et par yngre lærere, og de nye tiders undervisningsmetoder begyndte så småt at slå igennem. I nogle af gymnastiktimerne spillede vi tennis. Det passede mig godt, for jeg var dårlig til faget og kom aldrig særlig flot over hesten. Var det sjippetovet, som kaptajn *Balslev* havde i hånden, som gjorde mig nervøs? Muligvis! Faktum er, at kun et år efter gik det fint med at ligge på maven over en rå og rebe sejl i en storm en mørk nat.

Det var så lidt spredte bemærkninger om lærerne og undervisningen for ca. 60 år siden. Som allerede sagt før, har jeg ingen bitre erindringer om min skoletid — tværtimod. Man tog det som noget selvfølgeligt, på godt og mindre godt. Det værste var de frygteligt kolde vintre, vi havde i 90erne. Hvor var det herligt,

da fru "Pedar" begyndte at sælge kaffe à 5 øre i det store frikvarter. Det hjalp gevaldigt.

I år har Roskildenser-Samfundet bestået i 40 år, og i al den tid har det hvert år samlet sine medlemmer til glade fester, hvor sang og taler har vekslet, bekendtskaber blevet opfrisket og nye stiftet. Betingelsen og grundlaget for, at dette kan ske, er og vil altid være vor gamle, hæderkronede skole, som under seklernes skiftende horisonter altid søgte at bibringe sine elever ikke alene en boglig ballast, men også — især i de nyere tider — en lærdom, en hjælp til det ene fornødne: at kunne leve et rigt og værdigt menneskeliv.

Hvad er så rimeligere end at slutte disse spredte bemærkninger med ønsket om, at Roskilde Katedralskole stadig må få held og lykke til at opfylde denne sin mission, og dertil, at Roskildenser-Samfundet altid må kunne samle så mange som muligt af dem, som vor gamle skole slipper ud i verden.

Med venlig hilsen til alle læsere.

F. Kalkar.

»Hele skolen i skolegården 1906«

(Se billedet modstående side)

Billedet er udlånt af fondsbørsveksellerer Svend Lendorf, der ses som nr. to fra højre. Herren med høj hat og diplomatfrakke er rektor *Hauch*, og ind imellem eleverne ses lærerne. Helt i baggrunden står *Rathsach* med mørkt skæg, og lidt foran ham ser man *Mikkelsen* med stort hvidt skæg. Endnu lidt til venstre genkender man *Ingerslev*. Desuden findes på billedet *Schoustrup*, *Enevoldsen*, *Krarup* (søn af rektoren) *Hansen*, *Schönau* og flere andre. I baggrunden til højre er afgangsholdet kravlet op på en bæk med landsretssagfører *G. Fogt* forrest. Ser man godt efter, kan man finde lektor *Werner* i baggrunden, og formanden, direktør *Sprechler*, står et eller andet sted i mængden.

»Skriger og fedtlatiner«

Skoleminder fra Roskilde 1905—1914

I det følgende skal jeg forsøge at fortælle nogle minder fra skoledagene i Roskilde. Jeg føler mig igen hensat til skolebænken med en fristil. Det er synd at sige, at jeg var dygtig til at skrive stil. Jeg har altid fået skyld for at skrive i lapidar-stil. Det må læserne desværre finde sig i, da jo som bekendt enhver fugl synger med sit næb. Jeg har ført dagbog siden 1911, så jeg kan sige god for sandheden i det berettede.

I

En august-morgen i det Herrens år 1905 gik jeg ned ad Maglekildebakken. Jeg var stolt og meget spændt, for jeg skulle i skole for første gang. På ryggen havde jeg tornyster, og min store bror, der allerede gik i skole, holdt mig i hånden. Forberedesskolen til Roskilde Katedralskole havde til huse i den gamle Maglekilde Kur- og Brøndanstalt i nogle lave, grå bygninger, som sikkert var henved 100 år gamle. Lige uden for bygningen var der et bassin, hvor Maglekilden boblede frem af jorden.

I denne skole gik jeg i fire år. Der var fem klasser, men jeg sprang anden klasse over. Skolen blev ledet af frøken *Julie Madsen*, en rigtig lærerindetype, samt af cand. theol. *Østrup*. Skolen blev kaldt "Forberassen", og eleverne benævntes "Skrigerne". Blandt drengene hed *Østrup* altid "Bondefrederik", hvorfor er mig en gåde, for han var en pæn, lille herre og absolut ikke bondsk. Vi brød os ikke særligt om *Østrup*, fordi han foretrak pigerne, hvad der sikkert ikke var noget at sige til. De opførte sig nok bedre end drengene.

Da jeg begyndte at gå i skole, var der nogle af de andre drenge, der syntes, at jeg skulle kanøfles, men da jeg var flink til at bruge næverne, hævdede jeg mig med det samme og blev straks optaget i kredsen. *Erik Nordby Nielsen*, der gik

en klasse over mig, blev så imponeret, at jeg blev bedt med til hans fødselsdag.

Af lærerne skal jeg nøjes med at nævne rektor *Hauch*, en ejendommelig mand i diplomatfrakke og med sort flagreslips. Hans øgenavn var "Kanonbåden" — antagelig fordi han altid havde fart på.

En anden lærer — lad ham være anonym — pryglede en dag en af drengene så voldsomt med et spanskrør, at det knækkede. Faderen klagede til rektor og tog sin søn ud af skolen.

En sørgelig hændelse gjorde dybt indtryk på os. En af vore klassekammerater, en lille pige, blev dræbt af toget. For første gang mærkede vi livets alvor.

I eksamenstiden havde vi mange fritimer og foretog da strejftog ind i Maglekildes gamle kældre og underjordiske gange. Det var uhyre spændende. Om vinteren havde vi glidebaner i skolegården. En af mine kammerater væltede mig engang, og resultatet var, at vi kom op at slås. *Østrup* overværede kampen, indtil den var afsluttet med et nederlag for den angribende dreng. Han var dommer i kampen og overvågede, at alt gik sømmeligt til.

I 1909 tog jeg eksamen og blev flyttet op i første mellem på latinskolen. Jeg var nu "Fedtlatiner", som vi blev kaldt af drengene på borgerskolen. Efter endt eksamen gik jeg hjem i dybe tanker. I Ringstedgade løb jeg hovedet mod et åbentstående vindue med det resultat, at ruden gik i stykker. En kvinde indenfor skældte mig ud, og nogle arbejdere grinede.

II

Efter sommerferien begyndte jeg at gå på selve Katedralskolen, hvor vi ikke kaldtes elever, men disciple. En af de første dage blev alle de nye drenge døbt under vandposten i skolegården, mens hr.

Krarup overvågede, at alt gik ordentligt til.

Jeg vil ikke påstå, at jeg var særlig glad for at gå i skole eller for lærerne. De var såmænd meget rare og velmenende, men da jeg var en doven slambert, som kun brød mig om at strejfe rundt i skoven, fik jeg tit anmærkninger med følgende eftersidning. I den anledning havde jeg en bunke vrøvl med min strenge hr. fader. En dag syntes jeg, at nu kunne det være nok, så da jeg om morgenen skulle i skole, gik jeg i stedet for ud ad Holbæk landevej. Jeg gik de fire mil til Holbæk, som jeg nåede om eftermiddagen, og nød undervejs min medbragte skolemad. Det var min mening at tage hyre som skibsdreng, men der var ikke noget at få, så jeg vendte næsen hjemad igen. Det var sent på natten, da jeg ringede på gadedøren. Jeg

blev modtaget med åbne arme af mine stakkels forældre, som havde været ude af sig selv af angst. Et par dage efter kom jeg i skole igen. Hr. *Ingerslev* sagde ikke noget, men nøjedes med at klappe mig venligt på skulderen. Det rørte mig dybt.

I foråret 1912 begyndte flere af mine kammerater og jeg at gå til præst hos domprovst *Bondo*, en virkelig prælattype, som vi havde megen respekt for. Da vi mødte i skolen efter konfirmationen, gav vi basser til alle klassekammeraterne. Sådan var det skik og brug dengang. De blev købt hos "konen" på hjørnet overfor skolen, hos den elskelige frøken *Ida Jansen*.

I gymnastik havde vi *Enevoldsen* og *Hansen*, to gamle underofficerer. *Enevoldsen* kunne rigtig sætte sig i respekt. Han var en lille, spændstig mand, som

Realklassen (12.-9.-1913).

1. række fra v.: Knud Nielsen, Chr. Østergaard, Louis Jeppesen, Mogens Ostermann.
2. række: Hans Fr. Hansen, Jean Ulrich, Ernst Bloch, Fr. Chr. Scheel, Poul Freitag, Poul Enggaard Pedersen, Ghita Ring, Poul Petersen, Jenny Andersen, Lis Gøtzche.

slog en proper næve, men det tilgav vi gerne. Ikke sjældent var vi ude at sejle med ham i hans dejlige båd "Jyden". Hansen var en rar og stilfærdig mand. Han underviste os om aftenen i skolens gymnastiksal i dans. Her sad musikdirektør *Sørensen* og filede på sin violin, mens Hansen klappede i hænderne og sang "en-to-tre og fire-fem". Vi havde ham forøvrigt også i skrivning. Han læste da tit op for os af "Ugens Nyheder" med stærk fynsk akcent, som morede os meget, da vi alle var fra Sjælland. Hans øgenavn var "Gimle", hvorfor véd jeg ikke.

Om sommeren roede vi på fjorden i skolens kaproningsbåd under ledelse af hr. *Morthorst*. Når vi var kommet et stykke ud på vandet, sprang vi i og fik en rask svømmetur. Vi havde lært at svømme, mens vi gik på "Forberassen" af hr. Hansen. Vi blev simpelthen smidt i vandet med svømmebælte på, mens vi holdt fast i en lang stang, som Hansen holdt i hånden. Det foregik under skrig og skrål og var måske nok lidt hårdhændet, men resultatet var da, at vi fik lært at svømme.

På skolen blev der tit udkæmpet kampe mellem drengene, og da jeg var noget af en slagsbroder, var jeg altid med. Et år lå vores klasse sådan, at vi skulle passere 3. g. De høje herrer forlangte, at vi skulle tage huen af, når vi gik igennem deres hellige rum. Det passede os naturligvis ikke, så der opstod drabelige slagsmål. Under et af disse kløede jeg en dreng, en nu meget kendt professor. Dagen efter kaldte Enevoldsen på mig og sagde, at jeg egentlig skulle have haft en anmærkning, men da jeg havde kløet min modstander så flot, skulle jeg slippe med en advarsel.

Ja, der faldt ofte klø på skolen. Så godt som alle lærerne stak en proper lussing, når det var påkrævet, og tit hed det: "Vil du have en lussing eller en anmærkning?" Valget var nemt. Med en lussing var alt vrøvlet overstået på een gang.

Overtlærer *Mikkelsen* var en sjov person, som havde lidt vanskeligt ved at op-

retholde disciplinen, men lide ham kunne vi egentlig. Når han fortalte en morsom historie, brølede vi af latter, så han måtte tysse på os. I en af hans timer råbte *Ghita Ring* hans øgenavn "Pister". "Hvem var det?" råbte han rasende, og da Ghita tilstod sin brøde, vankede der omgående en lussing. Han var i virkeligheden en overmåde rar mand, og havde han i sin let forståelige hidsighed slået lidt for hårdt, så offeret græd, tog han ham om skulderen og gik trøstetur med ham rundt i klassen. Ak ja, min dagbog er fuld af lussinger, anmærkninger, oversidninger, slagsmål og utuskestreger. Mærkværdigt at jeg dog er blevet et nogenlunde anstændigt menneske!

Da jeg begyndte at gå i skolen, bestod den af den gamle, grå hovedbygning, den nye bygning inde i gården og gymnastiksalen med pedellens bolig. Om pedellen hed det sig, at han ved visse lejligheder sagde: "Ja, mig og rektor har besluttet, at I skal have fri imorgen." I skolegården stod nogle kønne, gamle lindetræer. Jeg husker, at *Ingerslev* en dejlig forårmorgen midt i tysktimen sagde til os: "Kig ud ad vinduet og nyd synet af det dejlige forår." Han var sandelig ingen skrantende magister!

I den nye bygning var der lokale for fysik, geografi og naturhistorie. Her residerede vor berømte geografilærer *C. C. Christensen*, hvis livlige undervisning vi fulgte med glæde. I øverste etage lå lovsangssalen. Her mødtes vi mandag morgen til morgensang, om jeg husker ret. Sangundervisningen foregik også her og blev ledet af den tykke kantor *Jänbnigen*. Han boede i en villa ved foden af Maglekildebakken, og jeg har mere end een gang været med til at skubbe ham op ad bakken.

Til skolen hørte endvidere boldpladsen ved havnen og tennisbanen i Lille Maglekildestræde, hvor vi om sommeren ofte spiste vor frokost.

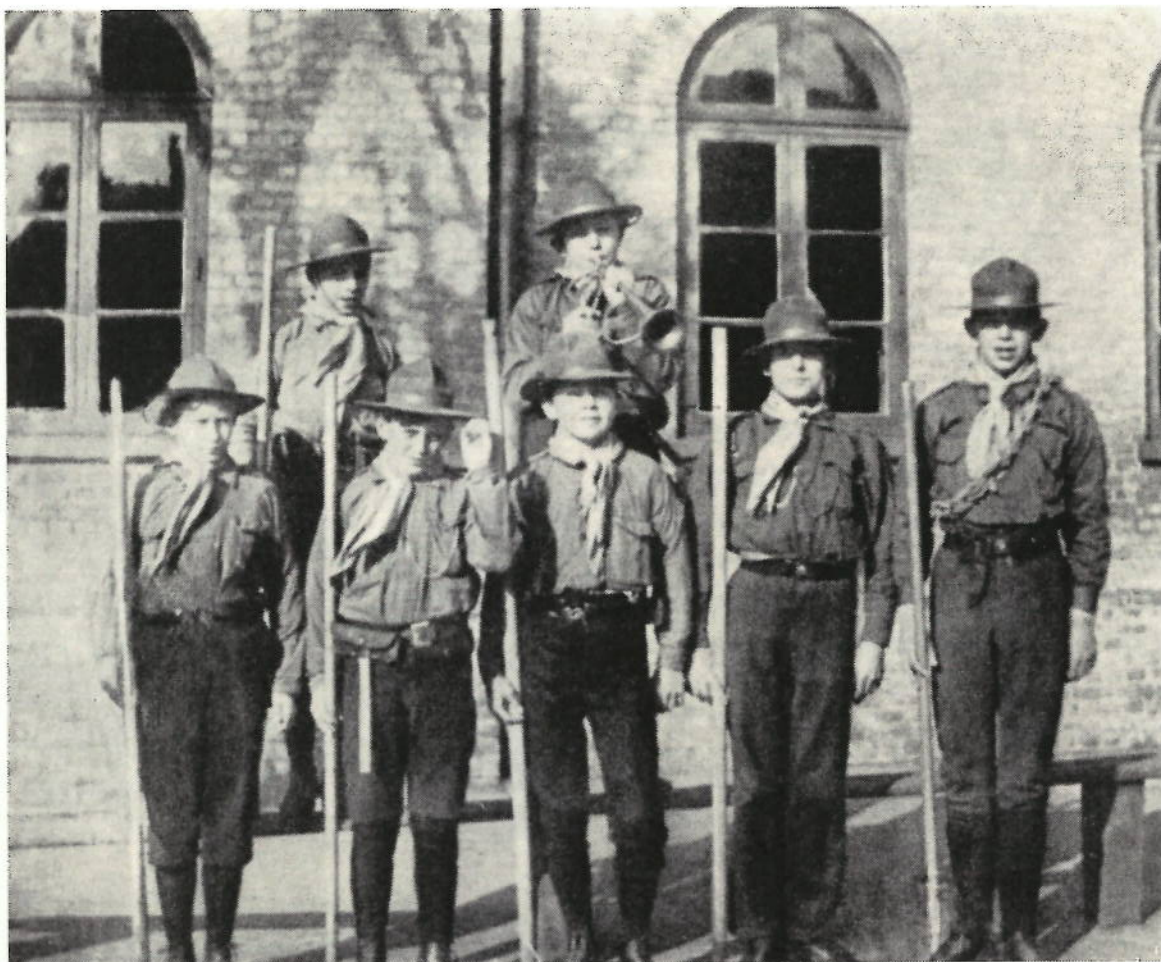
Adjunkt *Aage Willumsen* var vor klasselærer, en flink og rar mand, som vi satte stor pris på. Mens han var syg i længere tid, fik vi cand. mag. *Erik*

Hansen som vikar. Da han virkede meget ungdommelig, kaldte vi ham altid hr. Grøn, og da han rejste, forærede vi ham en pakke cigaretter indpakket i grønt papir.

I "Lommebog for Skoleelever" 1911 stod der en længere artikel om spejdersport. Den greb os stærkt, og snart efter fik vi oprettet et korps, som efterhånden blev iklædt de rigtige uniformer. Den første, der fik fuld uniform, var *Mogens Norup*. Hans far, adjunkt *Norup*, var den voksne leder, mens *Knud Holger Christensen*, søn af overlærer C. C. Christensen, var den underordnede leder ved vore udflugter og øvelser. Roskildes gadedrenge hujede ad os, når vi kom marcherende gennem byens gader med vore kosteskafter i hånden.

Da vi den 15. maj 1912 kom ned på skolen, hørte vi, at kong Frederik d. 8. var død i Hamburg. Skolen samledes i lovsangssalen, hvor rektor Hauch holdt en dybfølt mindetale over den afdøde konge, hvorefter vi fik fri. En anden oplevelse fra 1912 er måske også værd at mindes. Den 17. april fandt en stor solformørkelse sted. Hele skolen fik fri i to timer, for at vi fra skolegården kunne følge det ejendommelige skue, da solen lidt efter lidt blev skjult af månens skygge. Vi så på det gennem glas, vi havde sværet over en gasflamme.

Den 6. juli 1912 tog rektor Hauch afsked med sin gamle skole ved en smuk højtidelighed i skolegården. Der var taler af rektor, domprovst Bondo og overlærer Mikkelsen. Efter sommerferien fik vi en

Spejdere fra skolen (19.3.-1913).

Aage W. Petersen, Ernst Bruun, Poul Freitag, Poul Petersen, Albert Petersen.
2. række: Kaj Jensen, Frede Skov.

ny rektor, dr. *Henrik Bertelsen*, en mand af et usædvanligt format, kølig og tilknapet, men alligevel den lærer, jeg satte størst pris på. Han var en fremragende pædagog, og i hans timer fulgte man med.

Vi klassekammerater kom godt ud af det sammen, men min bedste ven gennem hele skoletiden var dog *Poul Freitag*, som jeg herigennem sender en hilsen og ligeledes mine to gamle lærere, lektorerne *Schoustrup* og *Ingerslev*.

Hvert år blev der afholdt skolekomedie med dans og spisning. Det var altsammen meget fornøjeligt, men har dog ikke gjort dybere indtryk på mig. Om sommeren var der skoleskovtur, og det var

noget, der glædede mig. Det var dejligt at komme ud i skoven og lege "røver og soldater". Lærerne deltog også i disse kampe. Jeg ser endnu for mig gymnastiklærer Hansen og overlærer Mikkelsen i en drabelig brydekamp udkæmpet på skråningen ved Herthadalen. Den sidste skovtur, jeg deltog i, var i juni 1914. Den gik til Jægerspris og Færgelunden ombord i damperen "Hornsherred". Kort tid efter var vi midt i realeksamen. Vort skoleliv var forbi. Den 1. august 1914 udbrød den første verdenskrig. Alt blev anderledes. De lykkelige barndomsdage var for evigt forbi.

Poul Petersen.

25 ÅR EFTER -

Mit studenterhold, der i år fejrede 25 års jubilæum, må sikkert være et af de sidste, der kan mindes de gode, gamle dage med kakkelovne i klasserne og musene boende i papirkurvener. Så fik vi den flotte nye skole — sådan syntes vi da dengang — med den pompøse indvielse i 1926, hvor den elektriske installation til stor malheur svigtede under departementschef Graae's tale.

Men en skole er ikke først og fremmest dens ydre apparatur, en skole er frem for alt dens leder og lærere, der præger den på godt og ondt.

Jeg tør roligt påstå, selv som nuværende medlem af lærerkollegiet, at mine gamle lærere var mere særprægede, måske for nogles vedkommende med

et lille strøg af det aparte, og ikke som nu den ensartede, mere korrekte, grå embedsmandstype.

Rektor *Boëtius* var nær idealet af en rektor, festlig, fornøjelig, med pondus

både i det ydre og indre, en gudbenådet taler dybt forankret i den klassiske tradition. Vi, der overværede hans afskedstale i 1932, glemmer aldrig dens slutning, en gammel skolemands vemodige afsked med den skole og den gerning, han elskede så højt. Han opretholdt disciplinen med fine, diskrete midler. Hvor følte man sig lille, når man blev spiddet på hans ironis skarpe klinge. At anvende korporlig vold følte han sig for fin og overlegen til. Vi, der af rektor blev indviet i latinens mysterier, føler det endnu som en ufortjent gave. Vi satte en ære i at aflevere en pletfri oversættelse, vi ville for alt i verden ikke rammes af hans rappe bemærkning: "Fåret er et dumt dyr. Ikke sandt, mit lille lam".

Lige så elskelig og fin var den lærde humanist, lektor *Schonau*, som vist i mellemskolen havde sine vanskeligheder at slås med. Uvorne mellemskoleelever forstod ikke at værdsætte hans sagte, ja, lidt forsagte undervisningsform og misbrugte hans menneskelighed. Men i gymnasiet kom hans store dygtighed til fuld udfoldelse.

Hvem mindes ikke med stor glæde lektor *Heuers* ildfuldhed, når han med stor begejstring og langt henrullende r'er i historietimen skildrede for os romernes bedrifter, og klimaks nåede vor kære lektor, når han udslyngede sit: "Længe leve Nordens herlige Dronning Margrethe" med så mange r'er anbragt som muligt; så forstod man virkelig, at her var storværk skabt.

I gymnasiet havde mit hold både i dansk, engelsk, latin og oldtidskundskab lektor *Rathsach* uden tvivl skolens mest effektive og energiske lærer. I

hans timer fandtes ingen døde punkter. Med sin stentorrøst gennemførte han sin undervisning fra første til sidste minut, så det kunne høres ind i de 3 nærmeste klasseværelser. Der blev i sandhed "gået til makronerne", et udtryk *Rathsach* næppe ville have gouteret. Vi elskede og beundrede den mand for hans redelighed, ubestikkelighed og klare synspunkter. I dansk havde han sine yndlingsforfattere, som han aldrig kunne blive træt af at tale om, men også forfattere, han dybt ringeagtede. Når jeg i dag endnu har vanskeligt ved at overvinde en vis aversion mod Grundtvig, har det sin rod i denne fremragende lærers undervisning. Jeg har senere hørt, at denne pædagog af Guds nåde aldrig gik til en undervisningstime, selv om det drejede sig om en 1. mellem, uden en omhyggelig forberedelse. Det er et godt råd, en lille lærerspire kan skrive sig bag øret.

I tysk var tempoet ikke mindre hårdt hos dr. *Ingerslev*. Sådan noget elementært, som at klare en oversættelse, blev ordnet i en ruf, så der blev tid til en indtrængen i tysk litteratur. Men også aktuelle emner blev taget op til debat. Jeg glemmer aldrig den strålende time, *Ingerslev* gav os dagen efter det tyske valg 1930. *Ingerslev* lod lektie være lektie, og indtrængende skildrede han for os faren ved den nazistiske valgsejr, hvor Hitler forøgede sit mandattal fra 12 til 107. Kun få forstod dengang, hvilken dødsensfarlig udvikling der hermed var indledet. De fleste troede, at det kun var en døgnflusejrt. Men det vidner om dr. *Ingerslevs* vidsyn og forståelse af områder, der lå uden for hans egentlige gebet. Jeg kan aldrig lade være

med at omtale den time med Ingerslev, når jeg selv gennemgår dette historiske stof med mine egne elever. Men timerne slog slet ikke til for alt, hvad dr. Ingerslev havde på hjerte. Så samlede han os i sit hjem til litteraturaftener og diskussioner, hvor der blev snakket på livet løs.

Gamle *Chrisfar*, den fremragende geograf, har jeg også haft i min skoletid, altid spillevende og velopløst med et muntert glimt i øjet. Hans examensspørgsmål i mellemskolen var ikke helt almindelige, som for eksempel dette: Forskellen mellem en mus og en løve.

At jeg ikke blev matematiker, skyldes

bestemt ikke *Pæsen*, der var en fortrinlig matematiklærer. Det fortæller om hans faglige ballast, at han i sin fritid læste sanskrit for at studere oldindisk matematik på originalsproget.

Jeg tror, de fleste af os var glade for vor gamle skole og en kende stolte af at gå her. Jeg blev en gang af skolebladet *Quid novi* spurgt, hvad mit største ønske var angående skolen. Jeg svarede, jeg håbede, at de nuværende og kommende elever måtte være lige så glade for at gå her på skolen, som vi var det i min tid, og dette ønske står stadig fuldt ved magt.

A. Byberg-Nielsen.

FARVEL - - - og tak!

Inden man for stedsryster det sidste skolestøv af sig, d. v. s. inden man påbegynder studiet ved „Universitate Havnensi“, kan det måske være på sin plads at rette blikket mod den svundne skoletid. Det følgende skal ikke betragtes som en forhenværende stud. art.s „memoirer“, men skal blot være en lille opregning af de værdier, som gymnasiet kan give et ungt menneske.

Da man begyndte i l. g., havde man en lille fornemmelse af, at hele det samlede lærerkollegium havde sluttet sig sammen for enstemmigt at meddele disse vordende studenter, hvor umodne, barnlige, naive og egentlig komplet uegnede til gymnasiet de var. Det tog man heldigvis ikke så tungt men opdagede senere, hvor godt man havde haft af denne lille overhaling. Det virkede på en måde som en spore til at vise, at man måske slet ikke

var så umoden, men egentlig ganske godt egnet til at gå i gymnasiet.

Man begyndte efterhånden at lære det „sagnomspundne“ lærerkollegium nærmere at kende og opdagede, at det havde sider, som man aldrig havde bemærket før — enkelte dårlige. Men mange gode.

Man mødte typer fra Scherfigs „Det forsømte forår“, stærkt karikeret i bogen naturligtvis, men alligevel nær realiteten. Man inderede sig lidt over dem, der nærmede sig det originale, respekterede dem alle og havde det vældig hyggeligt. De behandlede os som en slags børn, selvom de gerne ville give indtryk af at gøre det modsatte — men vi var jo heller ikke andet end børn og er måske stadig ikke andet! De gav os lektier for, hørte os og forklarede vanskelige steder. Og hvis vi følte trang dertil, gik vi hjem og forberedte os flittigt, dog nøje passende på ikke at gøre „foråret forsømt“. Undertiden passede vi måske lidt for meget på. De, der gik hen og fik udmærkelse og en meget, meget fin række karakterer til eksamen, forsømte vitterligt deres. Men det er vel en anden historie!

Vi fik en masse viden proppet ind i hovedet — noget på terpende, andet på legende vis. Det sidste måske nok så behageligt — indtil læreren hørte i det næste dag.

Den eksakte viden fik man ved at læse mere eller mindre flittigt på lektierne hjemme, og det, der gaves ekstra, d. v. s. lærestoffet, fik man i timerne. Ved en addition af disse to ting fås resultatet: „åndelig dannelse“ — hvis ellers alt går efter beregning, og hvis man forstår at optage det ekstra stof i sig.

De fleste matematikere er svorne tilhængere af den eksakte viden. Kommer de ud på dybere vand, d. v. s. bevæger de sig uden for det eksakte lærestof, har de ofte svært ved at bunde. Der er dog naturligvis undtagelser.

Undervisningen i de sproglige klasser er langt fra udelukkende tilrettelagt på grundlag af det eksakte lærestof. Det, der gives af læreren, er halvdelen af undervisningen. Konklusion: den sproglige student er efter endt eksamen mest berettiget til at siges at være i besiddelse af såkaldt åndelig dannelse.

Den sprogliges større indsigt i den europæiske litteratur, som gives ham i de sproglige fag — engelsk og tysk samt fransk (sidstnævnte læses dog også af matematikeren) er også et vægtigt argument herfor. Matematikeren får ikke nær det samme kendskab til den europæiske litteratur, hvis han da ikke på egen hånd søger at få det ved læsning af samme uden for skoletiden. Men det er nu sjældent tilfældet.

I 2. g. blev man om efteråret sendt til lejrskolen i Vig. En hel uge, som man betragtede som en slags eftersommerferie. Her lærte man så at sige for første gang sine kammerater rigtigt at kende — blev rystet sammen med dem. Man erkendte et team-work's betydning, og man lærte at indordne sig.

Nu er vi inde på det, man almindeligvis benævner kammeratskab, og her må det være på sin plads i første række at nævne gymnasieforeningen „Hroar“. Som der står i dens love, er denne forenings hovedformål at oplyse disciplene i forskellig henseende og at fremme kammeratskabet eleverne imellem.

Hvad angår det første, må man mene, at den i alt fald indtil nu til fulde har formået at opfylde sin mission. Det er sjældent, at man ikke har fået et virkeligt positivt ud-

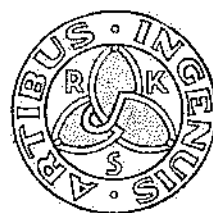
bytte af en mødeaften. De politiske og litterære diskussionsaftener har vel givet mest. Man husker også en foredragsaften, hvor en sognepræst var mødt op for at tale om religion og de problemer, der kan være forbundet dermed, problemer, som et ungt menneske netop på dette tidspunkt trængte til at få klarlagt. Og de blev klarlagt, hvad en efterfølgende diskussion også havde sin skyld i.

Foreningen arrangerer som bekendt forskellige „sold“ i årets løb. De var som et frisk og velkomment pust i den almindelige skolehverdag. Ved disse fester blev man knyttet fast til sine kammerater og til skolen.

Man fristes til at sige, at det mest værdifulde i gymnasietiden var det, at man efter en foredragsaften i „Hroar“ kunne gå hjem med en kammerat, drikke en øl eller en kop te, tage tråden op fra mødet og diskutere videre. Man følte sig, hvad gymnasiaster iøvrigt altid gør, vidende om alt, hvad denne verden kan bringe. Det var vidtomspændende diskussioner, hvor død og udslettelse hyppigt var emnerne.

Til slut kan man måske lige nævne, at der mellem „Hroar“ og Roskildenser-Samfundet er en større forbindelse, end man egentlig forestiller sig. Den første bygger op, sidstnævnte bygger videre, hvad angår elevernes tilknytning til deres gamle skole.

Jobs. Irgens,
student 1956.

Birthe Juul og Niels Borch
som ægteparret i
„En buket roser”.

FORÅRSFESTEN

Københavnsfesten — som det tidligere hed — var igen i år lagt i Roskilde, hvor man på Hotel Prinsen havde teateraften med dans. Der opførtes to lystspil af *Holger Rørdam*, og det blev en fornøjelig aften. De optrædende kunne ikke klage over manglende velvilje hos publikum.

Først opførtes ”En buket roser”. En landsretssagfører og hans kone, der er læge, sidder ved morgenbordet. Under en samtale, der afbrydes af megen avislæsning, afsløres det, hvorledes begge netop har fået stor succes hver på sit felt. Den harmoniske stemning afbrydes, da stuepigen kommer med en buket roser.

Der følger ikke noget kort med, hvilket giver anledning til megen mistro ægtefællerne imellem. Ved opringning til blomsterhandleren og ved konferering med lommebogen opklares det dog, at ægteparret har 15 års bryllupsdag, og det er sagføreren selv, der har bestilt blomsterne til sin kone. Idyllen er således genoprettet, og tæppet kan gå.

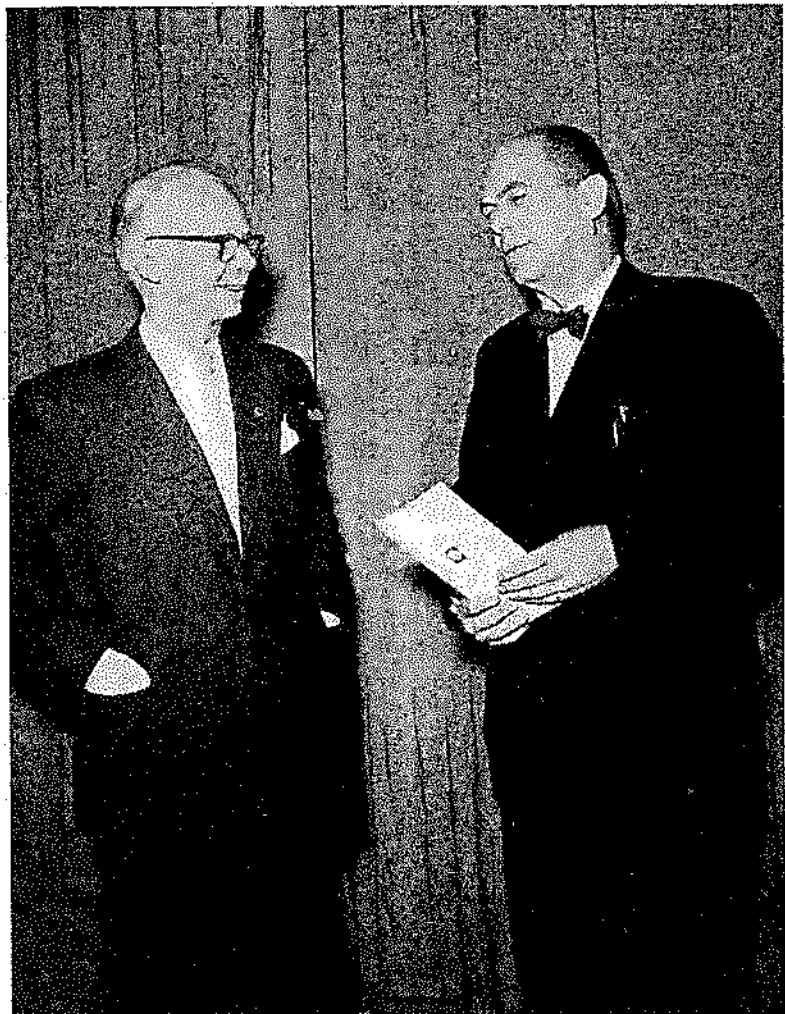
Det hele er en harmløs spøg, der står og falder med skuespillerne. Disse var også særdeles gode. Især var *Niels Borch* meget elegant og fin i sin fremstilling af landsretssagføreren. *Birthe Juul* var kvik som den kvindelige læge, der trods alt ikke er mere blåstrømpet, end at hen-

des kvindelighed får lov til at skinne igennem. *Else Tingleffs* opgave som stuepigen var væsentlig at se dum ud. Det gjorde hun meget morsomt.

Hans Rønø trådte nu frem og præsenterede stykkernes forfatter for publikum. Det blev en morsom og hyggelig samtale foran tæppet, og der bredte sig en hjertelig og sympatisk stemning blandt tilhørerne. Samtalen drejede sig om Rørdams 40 år som bestyrelsesmedlem i Roskildenser-Samfundet og om hans virksomhed som skuespiller og dramatiker fra drengeårene til nu. Allerede som otteårig skrev Rørdam sit første skuespil, der dog ikke var på mere end fem replikker. "In der Begränzung zeigt sich der Mei-

ster". Rørdam læste det op, og det var næsten aftenens morsomste stykke.

Så gik tæppet for Rørdams næste stykke, "En herre fra firserne". En mand, der af sine børn betragtes som temmelig gammeldags, får i hastig rækkefølge tre alvorlige chok af disse børn. Hans yngste søn ønsker at gå ud af skolen og blive smedesvend, hans datter vil være professionel danserinde, og hans ældste søn har netop giftet sig, fordi hans kone skal have et barn. Den hårdt ramte mand farer op hver gang, men sættes på plads af børnene, der overbærende forklarer ham, at han stammer fra firserne. Men han tager revanche ved at bekendtgøre for børnene, at han agter at gifte sig

Forfatteren Holger Rørdam
og interviewerens Hans Rønø

med sin elskerinde — nemlig husbestyrerinden.

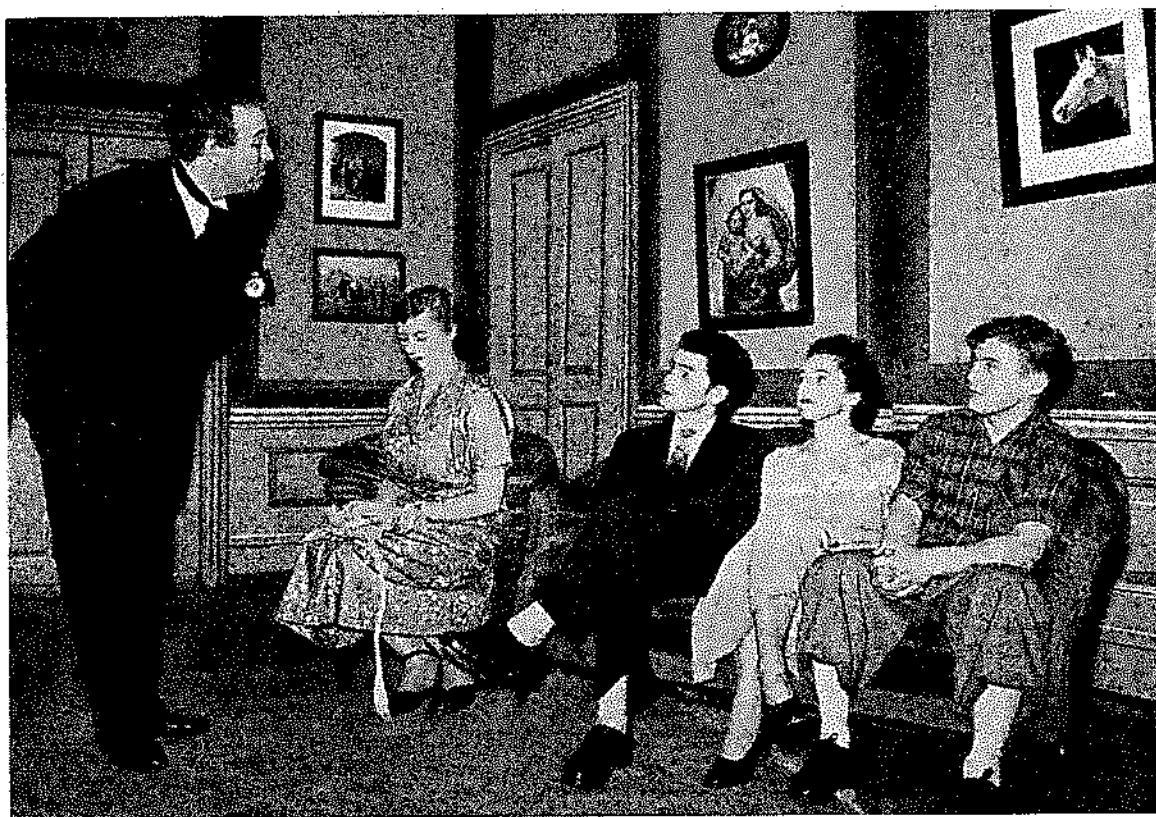
Man havde glædet sig til gensynet med *Bent Flensborg* som skuespiller i dette stykke, og ingen blev skuffet. Han var overdådig morsom, og hans frodige fantasi havde skabt en sprællevende person ud af rollen som faderen. Hans bevægelser og mimik og alle hans replikker var hele tiden rigtige. Hans tre børn blev spillet fortrinligt af *Claus Rønø*, *Anna Lise Andersen* og *Rasmus Jacobsen*. Rollen som husbestyrerinden er ikke stor, men *Karen Andersen-Rosendal* sagde de replikker, der var, så glimrende og var så sjov i sin fremtræden og sit stumme spil, at også hun fik en skikkelse til at vokse frem.

Efter tæppefald blev de medvirkende kaldt frem, og formanden hyldede dem alle, først og fremmest aftenens forfat-

ter, *Holger Rørdam*. Også instruktøren, *Holger Nielsen*, fik sin del af bifaldet. Det fortjente han. Uden hans indsats havde vi ikke haft alle disse festlige teaterforestillinger i de senere år. Man véd vel knapt, hvor meget han betyder for en forestilling, hvis man ikke selv har prøvet at være med under hans instruktion. Hans fantasi er udtømmelig, han kan gyde indhold selv i en scene, hvor der tilsyneladende intet er, og hans taalmodighed og energi, når han arbejder med det undertiden noget genstridige skuespillermateriale, er ganske eventyrlig. Også i år kunne man tydeligt mærke, hvorledes intet var overladt til tilfældet, men alt var gennemtænkt og gennemarbejdet.

Den fornøjelige teateraften sluttede med dans og kammeratligt samvær.

Knud Whitta Jørgensen.

Herren fra firserne med børn og husbestyrerinde.

Generalforsamlingen

Roskildenser-Samfundets generalforsamling blev afholdt i Studenterforeningen den 3. november 1955.

Efter at overretssagfører *Flensborg* var valgt til dirigent, gav han ordet til formanden, direktør *Sprechler*, som, før han gik over til beretningen, mindedes de medlemmer, der var gået bort i årets løb. Det var: repræsentant *Erik Albrechtsen* (udg. 1906), læge *Jobs. Andkjær* (st. 1919), skovrider *Niels Job. Bang* (r. 1893), ritmester *Dindler-Hansen* (st. 1893), cand. pharm. *Otto Mess* (IV kl. eks. 1892), overlæge *Reinsholm* (st. 1894), ingeniør *Fritz Traugott-Olsen* (st. 1936), direktør *Jørgen Winther* (st. 1906), lektor *Aksel Sørensen*, lektor *Axel Werner* og grosserer *Knud Michelsen*.

I. Beretningen. Den nye fordeling af festerne — forårsfesten i Roskilde, rus- og jubilarfesten på translokationsdagen og generalforsamlingen med efterårssammenkomst i København — havde stået sin prøve og vil blive fortsat

Medlemstallet var nu 1111 — en fremgang på ca. 100 eller rundt regnet 10 pct.

Skolens historie: Dr. *Ada Bruhn Hoffmeyer* er nu gået igang med arbejdet. Fonden er på ca. kr. 5.361, og bogen vil komme til at koste kr. 25—30.000. Formanden anbefalede at give bidrag til historiefonden fremfor til understøttelsesfonden, hvor der var rigeligere midler til rådighed. Han foreslog generalforsamlingen at vedtage at overføre kr. 1.000 fra driftsfonden til historiefonden.

Formanden sluttede sin beretning med at rette en tak til redaktør, cand. mag. *Povl Engelstoft* for jubilarlisten. Ligeledes rettedes en tak til revisorerne.

Forslaget om overførsel af de kr. 1.000 blev enstemmigt vedtaget, ligesom beretningen toges til efterretning.

2. Formanden forelagde derefter *regnskabet*, der godkendtes.

Holger Borch tog ordet i anledning af en udtalelse af formanden om, at medlemsfortegnelsen ikke skulle udkomme hvert 5. år, men eventuelt kun hvert 10. år. Borch bad imidlertid om, at reglen om de 5 år

måtte bibeholdes. Det ville ikke komme til at koste så meget, hvis den udkom som bilag til „Roars Kilde“, trykt på et billigere papir. Formanden bemærkede hertil, at bestyrelsen er klar over den værdi, medlemsfortegnelsen har for mange, hvorfor man ville overveje at bibeholde den gamle regel.

Overretssagfører *Flensborg* tog ordet og foreslog, at fondens midler blev anbragt i aktier i stedet for i obligationer, men formanden svarede hertil, at det ikke drejede sig om så betydelige midler, at en omplacering var nødvendig.

3. Formanden aflagde derefter beretning om *lånesagerne*: Af de fem nye lån var de tre optaget af studenter, der endnu ikke havde taget 1. del, så det syntes nu at være gået op for de unge, at der var kommet lempeligere låneregler. Der er ialt givet 92 lån, hvoraf 29 i øjeblikket er under afvikling. Fonden har endnu ikke haft et eneste tab.

4. Valg til bestyrelsen: Fire var på omvalg, nemlig *Aage W. Petersen*, *Hans Rønø*, *Lise Nørgaard* og *Holger Nielsen*, og formanden foreslog foruden genvalg af disse valg af to nye bestyrelsesmedlemmer, fuldmægtig *Poul Hansen* og stud. jur. *Mogens Røest-Hansen*, begge Roskilde. Disse forslag blev alle enstemmigt vedtaget.

5. Som ny revisor foresloges og valgtes landsretssagfører *Børge Svarre Nielsen*, Roskilde.

Flere andre medlemmer havde ordet, bl. a. *Oluf Martensen-Larsen*, *Hans Rønø*, ingeniør *Smidt* og *Poul Gebl*.

Formanden sluttede generalforsamlingen med at udbringe et leve for dirigenten.

Efter generalforsamlingen — hvortil der forøvrigt var mødt alt for få — var der underholdning, hvor deltagelsen var meget større. Navnlig var der mødt mange af de unge, som også burde være kommet til generalforsamlingen for at høre, hvad der egentlig foregår i foreningen udover forlystelserne. Redaktør *Jørgen Andersen-Rosendals* film „På vilde veje i „Sydamerika“ blev vist af *Karen Andersen-Rosendal*, og bagefter var der dans.

anden, det ene år efter det andet. Det, som man synes, man lige havde oplevet, er sket for ti år siden. Livet er noget helt forskelligt, eftersom man er i starten, eller det går mod opløbet. Først når man er et langt stykke henne i livet, forstår man, at det er en gave, at filmen går langsomt hen over et solskinsland. Da vi var unge, tog vi det som en selvfølgelighed, men ingen har krav på noget skønt som en selvfølgelighed. Dette kan måske trods alt de unge lære af os.

Det, jeg vil ønske vore studenter, er ikke blot, at de vil være sandhedssøgere og sandhedsforæmpere med fornuft og søge at dygtiggøre sig til tjeneste i samfundet, men at de ikke tager så tungt på tingene, at de mister humøret og det glade smil.

Derefter talte student *Johannes Irgens* for dimittenderne. Hans tale var en tak til skolen og til Roskildenser-Samfundet. Et kapitel er ude, sagde han bl. a. Et puslespil er lagt, og vi venter nu på at lægge de nye brikker.

Formanden kaldte derefter alle jubilarene frem. Hvert hold rejste sig og blev hyldet af forsamlingen, og i aftenens løb talte en repræsentant for hvert af de jubilerende hold.

Kredslæge *Bondo* talte for 50 års jubilarene. Det er en ejendommelig følelse for mig, sagde han, at tale i denne sal, hvor jeg for 50 år siden stod som en forlegen skoledreng. Vi gik ud i livet som russer, og vi mindes rusåret med kærlighed. Man skal først og fremmest sætte sig et mål, men ikke glemme at glæde sig over livet. Livets krav melder sig hurtigt. Man får ikke lov til at nyde livet så længe nu som i de gode gamle dage. I hvilken gerning De end kommer ud, så vær god imod de mennesker, som lever på livets skyggeside. Jeg vil ønske de unge tre ting: flid, godhed mod mennesker og tanken på det, der kommer efter. — Taleren sluttede med en tak til Roskildenser-Samfundet, som knytter et usynligt bånd mellem unge og gamle.

To 60 års jubilarer holdt versificerede taler, nemlig assurandør *Kalkar* og tandlæge *Herschend*. Den ene af talerne findes andetsteds i bladet.

Lektor *Kjær* talte om kammeratskabet, og 50 års jubilaren, grosserer *Børge Pontoppidan* talte for Roskilde by, byen, som een gang for alle har spundet sine tråde om vore hjerter. Proprietær *Dyrlund*, 40 års jubilar, takkede for indbydelsen og sagde, at hans hold allerede var blevet enige om at møde igen om 10 år.

25 års jubilaren, læge *Oluf Martensen-Larsen* talte til sine ældgamle kammerater og til sine nye, helt lysegrønne kammerater. Vi er selv midt imellem, sagde han. Vi har forældre, som vi elsker højt og kæmper med, og vi har børn, som vi elsker højt og kæmper med. Vi 25 års jubilarer føler os som den virkelige navle her i aften. Vi er ikke så gamle, at vi har glemt bitterheden fra skoletiden. Vi styrtede ud af porten for at erobre verden, og vi har lært at gøre op med de traditioner, som skolen har givet os. Vi føler en samhørighed med jer ældgamle og jer meget unge. Til de unge vil jeg sige: Lad være med at være imponerede af snobberiet. Skål for slægternes gang uden snobberi.

25 års jubilaren, direktør *Niels Kemp* talte til realisterne og sagde, at der absolut ikke var nogen grund til at have mindreværdskomplekser, og formanden sluttede med en opfordring til alle om at stå sammen om Roskildenser-Samfundet.

Efter middagen var der dans i den store sal, og i de mindre lokaler sad gamle skolekammerater og opfriskede minder fra skoledagene. Så er det et spørgsmål, hvad man har mest udbytte af.

En 60-års jubilars tale ved rusfesten . . .

Endskønt jeg sidder her så godt,
har herlig mad og drikke fåt,
jeg dog i dette glade lag
har lettet på min gamle bag
for nu ved dette festens bord
at sige et par jævne ord,
som, hvis ej noget går på tværs,
vil forme sig som bramfri vers.
Jeg fanger an,
så godt jeg kan.

Når man bliver gammel af dage,
kaster man blikket tilbage,
vel nok fordi hvad fremtiden bringer
sjældent så lokkende klinger.
Af erindringens gyldne vin man drikker,
genkendende til fortiden nikker.
Dog alderen også fordele har —
man bli'r f. eks. jubilar —
og da ved en af vore fester
man en velkommen gæst er.
Der bydes på fisk, kylling og is,
altsammen gratis: Værsgo' og spis.
I glasset man dertil hælder
det bedste fra „Prinsen"s kælder,
så hvis det ender med en lille fest-rus,
det skyldes bestyrelsens gavmilde gestus.
Men sådan en herlig aften
er mere end maden og saften.
Man træffer en del fra de gamle dage
— desværre er vi kun få tilbage —
i hånden vi hverandre trykke
og ønsker med dagen til lykke.
Vi gi'r tegn med et smil og genkender
— lidt forandret — de gamle venner.
En har nu håret gråt,
en anden nye tænder få't.
Hver fik sit kors at bære,
nogle i knaphullet — hvilken ære.
Der spørges, hvordan det i livet gik,
hvor mange koner og børn man fik.

Kan du huske dit, og mindes du dat,
hukommelsen bliver på prøve sat.
Vi drøfter adjunker og „overlæder",
som bankede blå vore barnesæder.
Trods alt — man kunne de fleste li',
— og det er jo også forlængst forbi.

Men når jeg nu ser de søde piger,
med sorrig i sindet jeg siger:
Da jeg var elev i vor gamle skole,
var det bare bukser og ikke een kjole.
Nu sidder i klassen de side om side,
hvad sikkert de alle kan lide,
og det er vel næsten givet,
at nogle finder en ven for livet.
Så meget forandres, forsvinder, forgår,
men Roskildenser-Samfundet stadig består
og værner om traditionerne gode,
så derfor går det nok aldrig af mode,
at hvergang det lakker mod midsommertid,
fra alle egne vi stævner herhid,
for mens bålene blusser ved skovklædte kyster
at feste og danse, til atter det lyst er.
Hvem skylder vi herfor takken og æren?
De damer og herrer som havde besværen.
Ja, derfor skal glasset nu fyldes,
bestyrelsen hilses og hylides.

F. K.

To nye bestyrelsesmedlemmer

Fuldmægtig, cand. jur. Poul Hansen

På generalforsamlingen i fjor fik bestyrelsen to nye medlemmer. Den ene var sparekassefuldmægtig, cand. jur. Poul Hansen, populært af sine kammerater kaldet „Poul Overlærer“. Han er student fra 1934 og blev straks ansat i Roskilde Sparekasse. Mens han var assistent dér, læste han jura og tog juridisk embedseksamen. Han har de bedste forudsætninger for at overtage kassererbrevet efter lektor Werner. En overgang var han formand for Konservativ Ungdom i Roskilde. Roskildenser-Samfundet kunne sikkert ikke få nogen bedre kasserer.

Det andet nye bestyrelsesmedlem er stud. jur. Mogens Røest-Hansen, Roskilde. Han er student fra 1951 og er indenfor bestyrelsen et af de to medlemmer, der ifølge lovene skal være under 30 år. Under studierne har han været medarbejder ved Roskilde Avis og sagførerfuldmægtig, så han har ikke ligget på den lade side. Iøvrigt har også han været formand for Konservativ Ungdom. Han vil sikkert blive de unge medlemmer af foreningen en god talsmand.

Stud. jur. Mogens Røest-Hansen

Rettelser til medlemslisten

Medlemmer, der af en fejltagelse ikke er kommet med i medlemslisten eller er opført forkert:

- R. 1902 — Fru Sigrid Hansen, f. Clausen, Kalundborgvej 66, Holbæk (opført 1907).
- S. 1907 — Direktør Axel V. Jensen, Ugledalen, Valsgaard pr. Hobro.
- S. 1931 — Fru Mee Tholstrup (opført som u. 1933).
- S. 1937 — Dir., cand. polyt. Ove Guldberg, Drachmannsvej 3, Klampenborg (opført 1936).
- S. 1942 — Civilingeniør Jens Arhning, Bondetinget 8, Roskilde.
- S. 1948 — stud. med. Hans Martin Hansen, Digesgaard, Tune.
- R. 1951 — Bjørn Folkmann, Frederiksborgvej 80, Roskilde.

Årets jubilarer

Ved redaktør, cand. mag. Povl Engelstoft.

60 års jubilarer.

Studerterne fra 1896

- Herschend, W.*, tandlæge, Gl. Kongevej 84, Kbh. V.
Ludwigs, C., biskop i Aalborg, d. 19. aug. 1930.
Madsen, L. V. H., lektor, d. 14. maj 1955 i Odense.
Petersen, H. A., nu: *Bergstedt*, forfatter, Høgholtvej 16, Vanløse.
Rasmussen, G. J. L., senere: *Leth*, højesteretsdommer, d. 13. aug. 1948 i Kbh.
Rønne, H. K. T., professor, dr. med., d. 28. sept. 1947 i Kbh.
Sarauw, A. J., fhv. overtelegrafist, d. 3. dec. 1955 i Kbh.
Sehested, A., læge, Chr. Winthersvej 25 a, Kbh. V.
Smith, F. J., pastor emeritus, Solgårdsvej 7, Skodsborg.
Tolstrup, H. P. V., stud. theol., d. 15. april 1898 i Roskilde.

Realisterne fra 1896

- Jensen, H. C. T.*, overtoldinspektør, d. 2. jan. 1952 i Kbh.
Nielsen, J. C., dyrlægestuderende, d. 29. juni 1912 på Frbg.
Schrøder, V. P., grosserer, L. J. Brandes Allé 7 a, Kbh. V.
Schumacher, L. C. V., murermester, d. 27. nov. 1947 på Frbg.
Smith, H. S., kommunelærer, d. 2. aug. 1948 på Frbg.
Vendelbo Jensen, J. P., telegrafmedhjælper, d. 28. sept. 1904 i Roskilde.

Dimittender af 4. studerende klasse 1896

- Kalkar, F. A.*, assurandør, Langebrogade 25, Kbh. K.
Rønne, P. T., fabrikinspektør, d. 13. dec. 1935 i Kbh.
Willumsen, V., fhv. presseattaché, Vester Søgade 46, Kbh. V.

50 års jubilarer.

Studerterne fra 1906

- Bondo, E. C.*, kredslæge, dr. med., Jernbanevej 9, Lyngby.
Enoksen, Ellen, gift med murermester *L. Manniche*, Osborne House, 397—99 Little Collins Street, Melbourne.
Flensborg, E. S., overretssagfører, Vester Voldgade 87, Kbh. V.
Fogt, G., landsretssagfører, Allehelgensgade 18, Roskilde.
Holm, A., fhv. residerende kapellan, Blåregnvænget 27, Virum.
Petersen, E. K., nu: *Park*, overingeniør, cand. polyt., Ved Volden 13, Kbh. K.
Werner, A., lektor, d. 11. aug. 1955 i Roskilde.

Realisterne fra 1906

- Andersen, A. P.*, direktør, teaterejer, Aabenraa.
Hansen, L. K., trafikkontrollør, Kastelsvej 5, Roskilde.
Iversen, K. D., varmemester, Maaløv Byvej 58, Maaløv.
Jeppesen, T. L., lædervarefabrikant, Brovænget 41, Virum.
Nielsen, N. A., exam. jur., revisor, Sundholmsvej 51, Kbh. S.
Pedersen, J. C. A., dyrlæge, St. Merløse.
Pontoppidan, B., grosserer, Brobyhus, Gadevang, Hillerød.

Dimittender af 4. studerende klasse 1906

Boserup, D. W. O., proprietær, Højrupgaard, Pederstrup, Fyn.

Grunnet, O., postassistent i Grindsted, d. 20. juni 1943.

Høyer, Svend, proprietær, Bromme Mølle pr. Munkebjergby.

Wendelboe Hansen, T., fhv. forsøgsassistent ved forstsvæsenet, 1441 Stimson Street, Jacksonville, Florida, USA.

40 års jubilarer.

Studerterne fra 1916, nyspr.

Bosse, Poul, oberst, Kasernen, Viborg.

Christensen, Helge, dr. med., røntgenlæge ved Amtssygehuset, Klostervang 17, Roskilde.

Glabn, Eva, frue, Havnegade 53, Kbh. K.

Jacobsen, Villiam, købmand, cand. jur., d. 16. juni 1943 i Holbæk.

Jensen, Hugo Chr., cand. phil., kontorassistent, Snaregade 6 a, Kbh. K.

Kristensen, Aksel, læge, Skibby, d. 1. marts 1945 i Roskilde.

Lund-Andersen, Svend, dommer, Kalundborg.

Sandø-Pedersen, Sunneva, nu: *Sandø*, frue, sproglærerinde, Stormgade 14 a, Kbh. K.

Studerterne fra 1916, matem.

Birch, Aage, oversætter, Jerichausgade 34, Kbh. V.

Brødsgaard, Aksel, læge, Frederiksberg Allé 7, Kbh. F.

Enggaard Pedersen, Ejnar, nu: *Engard*, apoteker, Humble, Langeland.

Henningsen, Poul, oberstløjtnant i Livgarden, Øverødvej 87, Holte.

Jensen, Aage Joakim, nu: *Joachim-Jensen*, læge, Taastrup.

Jensen, Aage Jobs., afdelingsleder, dr. phil., udstillingsbygningen, Charlottenlund slot, Charl.

Jensen, Johannes, kommunelærer, Absalonsgade 6, Vordingborg.

Lauridsen, Carl Uffe, lærer, Oudrup pr. Vindblæs.

Mathiasen, Adolf Friis, lektor, Kolding.

Møller, Tage, grosserer, Vester Voldgade 90, Kbh. V.

Pugdabl Sørensen, senere: *Pugdabl*, læge i Christiansfeld, d. 22. maj 1950 i Aarhus.

Rohleder, G. M., fuldmægtig i Nationalbanken, Damgaardsvej 1, Klampenborg.

Realisterne fra 1916

Arnfred, Frede, bankfuldmægtig, d. 11. jan. 1931 i Grindsted.

Bendtsen, William, distriktsinspektør i Baltica, Doras Allé 4, Valby.

Dyrelund, K. A., proprietær, Dyrelundsgaard, Hvalsø.

Fordsmand, Carl, afdelingschef i Magasin du Nord, Ordrupvej 102, Charl.

Gudmann Nielsen, Johannes, forstander for det Struck'ske børnehjem, Tønder.

Heje, Dagmar, massøse, d. 12. sept. 1946 i London.

Hvidberg, Karen Marie, enke efter proprietær Theil, Kirstinefeldt pr. Gloslunde.

Holtzer, Torben, førstebrygmester, Apartado 672, Monterey, NL. Mexico.

Jensen, Carl Aage, har haft en boghandel i Argentina og opholder sig formodentlig nu i Bolivia.

Jørgensen, Ellen, gift med berider S. Olsen, Holsteinsgade 30, Kbh. Ø.

Kierkegaard, Else, husholdningslærerinde, Duevej 48, Kbh. F.

Lassen, Jens, afdelingschef, Swift Corp., d. 16. febr. 1950 i Pilar, Argentina.

Nielsen, Betty, gift med overassistent F. Winckelmann, Ved Sønderport 25, Kbh. S.

Otto, Holger, bankprokurist, Borgediget 25, Roskilde.

Rasmussen, Viggo, mejerist, 1427 N. 33 Str., Milwaukee, Wisc., USA.

Sahl, Karen Margrethe, lærerinde, Maribo.

Sandø-Pedersen, Sverre, ekspeditionssekretær i landsnævnet for Børneforsorg, Haabets Allé 10, Lyngby.

Spønneck, Carl, Rigs greve, løjtnant ved Gardehusarregimentet, Høstvej 1, Charl.
Ulrich, Axel, pelsfarmer, Rislev pr. Næstved.
Ulrich, Else, gift med gartner *Richter-Petersen*, d. 22. febr. 1927 i Chicago.

25 års jubilarer.

Studenterne fra 1931, nyspr.

Bertelsen, Otto, sognepræst i Nørre Vium pr. Herborg.
Byberg-Nielsen, Arne, lektor, cand. mag., Skolegade 3, Roskilde.
Grubbe, Helga, gift med chauffør Chr. Jensen, Nørre Dalby pr. Borup.
Heerfordt, Jørgen, læge, Byvolden 25, Roskilde.
Jacobsen, Eli, Toivola, Ave Montjori 196, Bruxelles.
Jensen, Harald, nu: *Klitager*, cand. jur., Hostrups Have 50, Kbh. V.
Johannsen, Else Birgitte, gift med overdyrlæge Oxhøj, Horsens.
Knudsen, Mee, nu: fru *Tholstrup*, Hannelundsvej 6, Rungsted Kyst.
Koch, Johan Fr., bibliotekar, cand. mag., Taastrup.
Lynged, Ina M. S., nu: *Wille*, cand. jur., gift med direktør M. A. Wille, Smakkegaardsvej 15, Gentofte.

Mackeprang, Grethe, læge, gift med læge *Ølgaard*, Ølgod.
Martensen-Larsen, Oluf, læge, Dalvej 4, Hørsholm.
Paludan-Müller, Else, korpschef f. Kvindeligt flyvekorps, gift med læge *Oluf Martensen-Larsen*.

Quistgaard, Bodil, gift med overbetjent i kriminalpolitiet *Bredsdorff*, Obelsvej 17, Korsør.
Schønau, Karen Louise, nu: fru *Bøggild*, adjunkt, cand. mag., Lerbækvej 14, Virum.
Wedel-Larsen, Jonna R. A., nu: fru *Skovgaard-Petersen*, lægesekretær, Elmevang 52, Virum.
Velling, Gerda K., nu: fru tandlæge *Jensen*, Maglekildevej 3, Kbh. V.
Voigt-Hansen, Ragna, kontorassistent, Sct. Laurentiivej 4, Roskilde.

Studenterne fra 1931, matem.

Christensen, Anna, stud. jur., d. 8. jan. 1937 i Ringsted.
Felding, Inge, bibliotekar, gift *Lange*, Lahngade 56, Odense.
Frederiksen, Erling, købmand, Vester Saaby pr. Hvalsø.
Frederiksen, Kai M., kommunelærer, Vindingevej 65 c, Roskilde.
Johansen, Dora, gift med afdelingsingeniør *Erik Schlederermann*.
Rye Hansen, Herdis, nu: *v. Magnus*, læge, dr. med., Søvej 18, Bagsværd.
Schlederermann, Erik, afdelingsingeniør, cand. polyt., Hyldeageren 10, Trørød pr. Vedbæk.
Ørum Jensen, Kai-Birger, landsretssagfører, Skovbrynet 8, Hasseris, Aalborg.

Realisterne fra 1931

Beutelspacher, Sally Ann, gift med læderhandler Baltzer Jørgensen, Bøgevang 38, Virum.
Borke, Inger-Marie B., gift med gårdejer *Bubl Petersen*, Hegnet, Reerslev pr. Hedehusene.
Byberg Nielsen, Benedikte, gift med kriminalassistent *Vesterbirk*, Frederikssund.
Hafstrøm, Kaare, prokurist, Dronn. Tværgade 33, Kbh. K.
Hansen, Erik P. S., pantefoged, Byvolden 4, Roskilde.
Hansen, Leo H., forsøgsassistent, Skovbogade 16, Roskilde.
Kemp, Niels Daniel H. G., direktør, Frederiksborgvej 133, Roskilde.
Mogensen, Knud H. P., fuldmægtig i flyvevåbenet, Astrupvej 74, Brønshøj.
Nielsen, Grete K., gift med dekoratør *Krumbach*, Espeegaardsvej 28 a, Søborg.
Nielsen, Johanne Louise, gift med forvalter *Korsgaard*, Uldalgaard pr. Vojens.
Nielsen, Poul H., viktualiehandler, Gertsvej 8, Kbh. S.
Pedersen, A. Margrethe S., gift med civilingeniør *Blom-Andersen*, Phistersvej 29, Hellerup.
Riis Hansen, Inger, gift med glarmester *Christiansen*, Skovbogade 19, Roskilde.

Årets dimittender

STUDENTEREKSAMEN

Nysproglig retning:

Jobs. Fogh Bang (viceskoleinspektør, Glostrup), *Inger Steen Bek* (ingeniør, Glostrup), *Hanne Merete Christensen* (bankfuldmægtig, Glostrup). *Liss Hermansen* (kreaturhandler, Merløse). *Lone Jackson* (købmand, Taastrup). *Bodil Jensen* (ejendomshandler, Solrød). *Jonna Ølsgaard Jensen* (slagtermester, Køge). *Søren Jensen* (depotejer, Glostrup). *Annelise Steen Jørgensen* (grosserer, Glostrup). *Henning Jørgensen* (hærdemester, Taastrup). *Henrik Nielsen* (tandlæge, Roskilde). *Ulla Sander Olsen* (teglværksarbejder, Hedehusene). *Lilli Vibeke Pedersen* (hospitalsportør, Roskilde). *Kirsten Spangsberg Poulsen* (postmester, Taastrup). *Aase Rasmussen* (maskinmester, Glostrup). *Helle Vibeke Baggers* (varmeinstallatør, Benløse). *Kirsten Brems Boberg* (plejer, Roskilde). *Vibeke Dahn* (sognepræst, Borup). *Ole Hansen* (kaptajn, Roskilde). *Laura Holst* (provst, Kornerup). *Jobs. Irgens* (fhv. landsrets-sagfører, Roskilde). *Edith Jensen* (kommuneassistent, Ringsted). *Tove Jensen* (baneformand, Gadstrup-Syv). *Inge Myrthle Jørgensen* (slagtermester, Ringsted). *Lise Jordt Jørgensen* (præst, dr. theol., Roskilde). *Kirsten Nielsen-Skensved* (proprietær, Højelse). *Karen Otzen* (provst, Jersie). *Hans Riis-Hansen* (sekretær, Roskilde). *Bodil Uldal* (tandlæge, Roskilde).

Sproglige studenter 1956

Matematiske studenter 1956

Matem.-naturv. retning:

Ea Baunbæk (sognepræst, Roskilde). *Torkil Christensen* (direktør, dr. med., Himmelev). *Chr. Verner Christiansen* (gdr., Lyndby). *Erling Eriksen* (overportør, Glostrup). *Hans Jørgen Buchardt Hansen* (disponent, Roskilde). *Niels Helk* (overtelefonmester, Roskilde). *Ulla Højsgaard* (assurandør, Roskilde). *Mogens Scharling Jensen* (overassistent, Glostrup). *Jørn Ole Jørgensen* (gdr., Ørninge). *Alex Knudsen* (fængselsbetjent, Glostrup). *Jørn Mygind* (civilingeniør, Glostrup). *Grethe Nielsen* (tømmer, Glostrup). *Kaj Godthjælp Nielsen* (forpagter, Glostrup). *Ole Kinnerup Nielsen* (gdr., Jystrup). *Arne Hytter Nørregaard* (tømmer, Glostrup). *Kurt Rasmussen* (overvagtmester, Vridsløselille). *Niels Rømer* (tandlæge, Roskilde). *Ole Røsa* (maskinmester, Lejre). *Jens Jørgen Skou* (landsretssagfører, Roskilde). *Bent Klarskov Vilby* (møller, Gevninge). *Ole Andresen* (kontorchef, Taastrup). *Steen Borup* (sognepræst, Aagerup). *Lone Brunø* (kontorassistent, Køge). *Kurt Frahm Hansen* (bestyrer, Ringsted). *Aage Hedegaard* (repræsentant, Viby). *Per Hors* (bankdirektør, Roskilde). *Jens Peter Jensen* (kirkemaler, Køge). *Leif Bjørnø Jensen* (overbibliotekar, Køge). *Henrik Saaby Johansen* (repræsentant, Ringsted). *Knud Johansen* (ejendomsmægler, Roskilde). *Gorm Ladefoged* (landsretssagfører, Ringsted). *Kjeld Erkmann Larsen* (bødkeremester, Køge). *Gerda Nielsen* (bestyrer, Vor Frue). *Ulla Dahl Nielsen* (gdr., Valsømagle). *Bente Nordly* (handelsgartner, Vridsløselille). *Ane Nystrup* (fru N., Taastrup). *Vibeke Faurholt Pedersen* (sognepræst, Sæby). *Holger Philipsen* (konsulent, Roskilde). *Einar Ramsing* (ingeniør, Himmelev). *Knud Thyssen* (gdr., Oppesundby).

REALEKSAMEN

Inge Bramsen (forpagter, Valsølillegaard). *Suzanne Schack v. Brockdorff* (manufakturhandler, Kr. Hyllinge). *Ole Knøth Brøndholm* (repræsentant, Roskilde). *Sonnich Engsted* (førstelærer, Herslev). *Inge Frederiksen* (gdr., Slimminge). *Lili Nørholm Hansen* (aut. fodplejer, Roskilde). *Ida Høbo* (frisør, Jystrup). *Mogens Peter Højrup* (snedker, Himmelev).

Ingrid Bjørnø Jensen (overbibliotekar, Køge). *Lone Hartington Jensen* (civilingeniør, Roskilde). *Jens J. Jørgensen* (gravermester, Reerslev). *Torben Fabricius Larsen* (hovmester, Ringsted). *Ebbe Nielsen* (bogholder, Køge). *Erik Nielsen* (specialarbejder, Roskilde). *Jørgen Balster Pedersen* (kommunesekretær, Karlslunde). *Birgit Bøvig Petersen* (typograf, Roskilde). *Ole Willumsen* (tømrer, Gundsølille). *Kaj Aage Albrechtsen* (centralbestyrerinde, S. Svenstrup). *Poul Flengmark* (landmand, Roskilde). *Erik Friis* (parc., Karlslunde). *Jes Vange Hansen* (gdr., Ramsømagle). *Birthe Hjeresen* (landmand, Tjæreby). *Finn Skovgaard Jørgensen* (skrædermester, Viby). *Poul Herskind Jørgensen* (bestyrer, Aagerup). *Peter Wilhelm Knaack* (skovrider, Lindholm). *Else Baltzer Knudsen* (repræsentant, Roskilde). *Gudrun Vibeke Mortensen* (gdr., Marbjerg). *Flemming Nielsen* (bogtrykker, Roskilde). *Bodil Petersen* (gdr., Ramsømagle). *Hans Elenhardt Petersen* (ekviperingshandler, Roskilde). *Herdis Rasmussen* (maskinmester, Glostrup). *Hans Vald. Thiesen* (cand. pharm., Hedehusene).

» KILDEKALK «

Blandt årets 25 års jubilarer var der hele to ægtepar, nemlig: *Else* og *Oluf Martensen-Larsen*, begge nyspr., og *Dora* og *Erik Schleder-mann*, begge matem.

Et af bestyrelsens medlemmer, *Kirsten Budtz-Olsen*, har giftet sig. Hun hedder nu fru *Kirsten Freil*.

Generalforsamlingen afholdes onsdag d. 7. november kl. 19 pr. i Studenterforeningens Karnapsal. Bagefter er der underholdning og dans kl. 20,30 i Kongesalen.

Deltagere i generalforsamlingen belønnes med gratis adgang til underholdningen, hvor entréen bliver 2 kr. pro persona for medlemmer med gæster.

Ansøgninger om lån af Roskildenser-Samfundets understøttelsesfond stiles til bestyrelsen og sendes til foreningens kasserer, fuldmægtig, cand. jur. *Poul Hansen*, Fælledvej 31, Roskilde.

Wald. Oxholms legat til en elev, der har forladt skolen indenfor de sidste fem år, blev i år givet til stud. jur. *Ole Jeppesen*.

Roskildenser-Samfundets fond til udgivelsen af „Roskilde Katedralskoles Historie“ modtager meget gerne bidrag. Medlemmer, der ønsker at støtte sagen, kan indsende bidrag dertil samtidig med kontingentet ved at udfylde bagsiden af giroblanketten. Der indkom sidste år 512 kr. som ekstraordinære bidrag til dette formål.

Medlemstallet er i år 1132 mod 1111 ifjor.

Formanden, direktør *H. Sprechler*, fejrede d. 2. januar sit 25 års jubilæum i „Hafnia“. De tre bestyrelsesmedlemmer, der kom for at gratulere, kunne næsten ikke få øje paa jubilaren gennem den skov af gratulanter, blomster og gaver, der fyldte „Hafnia“s store receptionslokale.

Overlæge Sjøbergs boglegat på kr. 200 er denne gang givet til stud. med. *Bent Frijs-Madsen*.

Forårsfesten afholdes lørdag d. 9. marts 1957 på hotel Prinsen i Roskilde.

Ved translokationen på skolen i sommer uddelte formanden to legater. Det var Roskildenser-Samfundets legat til *Jens Peter Jensen*, 3. m. n.b., og Ahlefeldt legat til *Birthe Hjeresen*, real b.

Roskildenser-Samfundets gymnastikpræmier blev i år uddelt af Kirsten Budtz-Olsen, Karen Andersen-Rosendal og Mogens Røest-Hansen. De tilfaldt: *Lisbeth Nielsen Skensved*, 3. s.b., *Vibeke Pedersen*, 3. s.a., *Edith Jensen*, 3. s.b., *Bent Vilby*, III, *Kaj Nielsen*, III, og *Villy Kirkegaard*, I.

Redaktionen efterlyste ifjor gamle skolebilleder. Resultatet ses tydeligt i bladet. Skulle der findes flere rundt omkring, modtages de gerne. Det samme gælder manuskripter, hvis nogen har noget på hjertet.

Roskildenser-Samfundets regnskab

1. august 1955—31. juli 1956

A. Kasseregnskab.

Grundfonden:

Overført fra forrige år	kr.	1.000,00
Renter af sparekassebeholdning	„	50,86
	kr.	<u>1.050,86</u>
Overført til studie- og understøttelsesfond	„	50,86
Beholdning pr. 31. juli 1956	kr.	<u>1.000,00</u>

Waldemar Oxholms legat:

Overført fra forrige år	kr.	119,03
Renter af sparekassebeholdning	„	3,10
Renter af obligationer	„	105,00
	kr.	<u>227,13</u>
Uddelt ved rusfesten 23/6 1956	„	100,00
Beholdning pr. 31. juli 1956	kr.	<u>127,13</u>

Overlæge Sjøbergs boglegat:

Overført fra forrige år	kr.	9,18
Renter af sparekassebeholdning	„	3,70
Renter af obligationer	„	200,00
	kr.	<u>212,88</u>
Uddelt i 1955	„	200,00
Beholdning pr. 31. juli 1956	kr.	<u>12,88</u>

Fonden vedr. skolens historie:

Overført fra forrige år	kr.	2.567,52	
Overført fra driftsfonden	„	1.000,00	
Udtrukket obligation	„	1.000,00	
Renter af sparekassebeholdning	„	81,77	
Renter af obligationer	„	200,00	
Bidrag i årets løb	„	512,00	
Beholdning pr. 31. juli 1956	kr.	<u>5.361,29</u>	

Studie- og understøttelsesfonden:

Overført fra forrige år		kr.	63.557,08
Renter af grundfonden	kr.	50,86	
Renter af obligationer	„	690,00	
Renter af sparekassebøger	„	223,39	
Renter af udlån	„	800,16	
Bidrag fra kontingentbetalere	„	536,70	„ 2.301,11
			kr. 65.858,19
Administrationsomkostninger	kr.	50,00	
Kurstab på obligationer	„	147,50	„ 197,50
Beholdning pr. 31. juli 1956	kr.	<u>65.660,69</u>	

Driftsfonden:

Overført fra forrige år		kr.	2.414,71
<i>Indtægter i regnskabsåret:</i>			
Medlemskontingenter	kr.	8.585,00	
Restancer	„	40,00	
Solgte billetter ved teateraften	„	633,00	
Renter af postgiro	„	11,41	
Renter af sparekassebog	„	79,18	
Renter af Ahlefeldts legat	„	545,45	„ 9.894,04
			kr. 12.308,75
<i>Udgifter i regnskabsåret:</i>			
Generalforsamling og underholdningsaften 3/11 1955 ...	kr.	492,69	
Teateraften 3/3 1956	„	1.238,01	
Rusfest 23/6 1956	„	3.275,05	
Roars Kilde nr. 37	„	2.620,94	
Medlemsfortegnelse	„	1.098,00	
Gymnastikpræmier	„	241,48	
2 flidspræmier	„	400,00	
Administration	„	1.304,27	
Gaver	„	50,00	
Overført til fonden vedr. skolens historie	„	1.000,00	
	kr.	<u>11.720,44</u>	
Beholdning pr. 31. juli 1956	„	588,31	kr. 12.308,75

B. Formueregnskab.

Grundfonden:

Sparekassebeholdning kr. 1.000,00

Waldemar Oxholms legat:

Sparekassebeholdning kr. 127,13

Kr. 3.000, 3½ % Ny jydsk købstad 9. s. „ 2.115,00 „ 2.242,13

Overlæge Sjøbergs boglegat:

Sparekassebeholdning kr. 12,88

Kr. 5.000, 4 % Østift. Kreditf., 16. s., 1. a. „ 3.675,00 „ 3.687,88

Fonden vedr. udgivelse af skolens historie:

Sparekassebeholdning kr. 5.361,29

Kr. 5.000, 4 % Dansk statslån, S 1987 „ 3.800,00 „ 9.161,29

Driftsfonden:

Sparekasse- og girobeholdning „ 588,31

Studie- og understøttelsesfonden:

Kr. 2.000, 4 % Dansk statslån, S 1987 kr. 1.520,00

Kr. 2.000, 4½ % Østift. Krdf., 13. s. „ 1.685,00

Kr. 7.000, 4 % Østift. Krdf., 16. s. „ 5.145,00

Kr. 1.000, 4 % Østift. Krdf., 13. s. „ 797,50

Kr. 5.000, 4 % Ny jydsk købstad „ 3.775,00

Sparekassebeholdning „ 12.166,23

Udestående lån „ 40.571,96 „ 65.660,69

kr. 82.340,30

Samtlige værdipapirer er optaget til den ult. juli 1956 noterede køberkurs.

Roskilde, den 21. september 1956.

H. SPRECHLER, HOLGER RØRDAM KAREN ANDERSEN-ROSENDAL
formand.

MOGEN RØEST-HANSEN KIRSTEN FREIL HANS RØNØ LISE NØRGAARD
HOLGER NIELSEN AAGE W. PETERSEN N. C. NEBELONG POUL HANSEN,
kasserer.

Undertegnede har gennemgået grundfondens regnskab, overlæge Sjøbergs boglegatregnskab, Waldemar Oxholms legatregnskab, regnskab for fonden til fremstilling af et værk om skolens historie samt driftsfondens regnskab for året 1955/56 med tilhørende medlemskartotek og bilag og ikke fundet anledning til nogen bemærkning.

De anførte obligationer, indlånsmidler og kassebeholdning er til stede.

Fra Roskilde Sparekasse forelå attesteret regnskab og formueopgørelse for studie- og understøttelsesfonden.

Roskilde, den 25. september 1956.

POUL MORTENSEN

B. SVARRE NIELSEN

Kontingentet

udgør 10 kr. for medlemmer over 25 år, ellers 4 kr., og bedes indbetalt til foreningens kasserer, overassistent Poul Hansen, Fælledvej 31, Roskilde, på postgiro 7150.

Føler nogen trang til samtidigt at sende et bidrag til understøttelsesfonden eller fonden vedrørende udgivelsen af „Roskilde Katedralskoles Historie“, er et sådant meget velkomment. Tallet skal blot udfyldes på bagsiden af giroblanketten.

Besyrelsen takker for de beløb, der er indkommet til disse formål i det forløbne år.

INDHOLD

Povl Engelstoft	1
Fyrretyve år	2
Morten Porsild	7
En 60-års jubilars erindringer	8
Hele skolen i skolegården	10
Skriger og fedtlatiner	12
25 år efter	16
Farvel — og tak	18
Forårsfesten	20
Generalforsamlingen	23
Translokation og rusfest	24
En 60 års jubilars tale ved rusfesten	26
To nye bestyrelsesmedlemmer	27
Rettelser til medlemslisten	27
Årets jubilarer	28
Årets dimittender	31
Kildekalk	34
Regnskab	35

Udgivet af Roskildenser-Samfundet.
Redaktør: Karen Andersen-Rosendal,
Vesterbrogade 71, København V.
Christian Stigaards Bogtrykkeri, Roskilde

